

کمیسیون توسعه مادر محیط زیست و آب
 اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران

بررسی طرح

اصلاح قانون مدیریت پسماندها

کمیسیون توسعه
 مادر محیط زیست و آب

کانون همکاران
 مدیریت پسماندها

اتحادیه صنایع بازیافت ایران

اتحادیه صنایع، معادن و کشاورزی ایران
 IRAN CHAMBER OF COMMERCE, INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

کمیسیون توسعه پایدار محیط زیست و آب
اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

اعضای کمیته:

مهندس عاطفه افشاری، دکتر رضا پدیدار، مهندس مصطفی تسبندی، دکتر فرزاد پوراصغر سنگاچین، مهندس محمد جهرمی، مهندس سعید زکایی، دکتر فرشید شکرخدایی، مسعود شیرین کلام، مهندس سید امین صدرنژاد، مهندس خشایار عطایی، دکتر حسن فروزان فرد، مهندس حسین قادی، دکتر رضا قاسم زاده، مهندس برمک قنبرپور، دکتر محمدحسن کریمیان، مهندس مهدیه کیان، مهندس اشکان معمارزاده، مهندس هیراد مطلق، دکتر نرگس نبی زاده

مسئول کمیته:

مهندس سید توحید صدرنژاد

مصوب جلسه هفتم مورخ ۱۷/ ۱۲/ ۱۳۹۹ کمیسیون توسعه پایدار، محیط زیست و آب

مصوب جلسه یازدهم مورخ ۱۱/ ۱۲/ ۱۳۹۹ کمیته توسعه پایدار و محیط زیست

استیلائی ذائقه دولتی در نگارش قانون مدیریت پسماندها در سال ۱۳۸۳ موجب گردید این قانون «بخش خصوصی» و «شهروندان» را، که بنیاد توسعه مشارکت محور و مقاوم سازی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و در یک کلام پایداری برنامه‌های اجرایی هر کشوری هستند، در نظر نگیرد و در پی آن با نادیده گرفتن حقوق مالکیت و حقوق رقابت به وضع احکامی بپردازد که امروز بعد از گذشت ۱۶ سال قریب به هفتاد درصد این احکام رنگ اجرا به خود ندیده‌اند. شوربختانه عدم تعریف بدیهیاتی که شرح آن رفت حوزه مدیریت پسماندها را در کشور با مشکلات پیچیده‌ای نظیر شبکه‌های غیررسمی سوداگری مواجه ساخته که پدیده زشت و چندش‌آور زباله‌گردی را به عنوان ویرترین این حوزه در معرض دید یکایک شهروندان در سطح کشور قرار داده است؛ صحنه‌ای که هیچ یک از نهادهای قانونی کشور مسئولیت آن را بر عهده نمی‌گیرند و همه دستگاه‌های مسئول خود را از این فساد نظام‌یافته دور می‌دانند و به هیچ وجه پاسخگوی این روابط غیرقانونی بازار غیر رسمی نیستند.

بر این پایه انتظار می‌رفت، اصلاح قانون مدیریت پسماندها از نقاط ضعف این قانون آغاز گردد و رویکرد اصلی آن طرح‌ریزی ساختاری متضمن منافع ملی و شهروندی باشد؛ شوربختانه بررسی طرح پیشنهادی شورای عالی استانها نشان می‌دهد تنها چنین نیست بلکه این طرح بر دو محور:

۱- عدم مدیریت تعارض منافع و پاک کردن صورت مساله با برداشتن احکام اجرا نشده در ۱۶ سال گذشته از دوش دستگاه مسئول و انداختن آن بر گردن کلیه دستگاه‌ها، و

۲- فرار از پذیرش صریح حقوق مالکیت و رقابت و منوط نمودن این حقوق به «تشخیص سازمان» و یا «تشخیص مدیریت اجرایی» و ایجاد زمینه‌های بسیار مساعد برای رشد و گسترش فساد سازمان یافته

تعریف گردیده است. به جز دو محور فوق موارد متعددی از عدم انطباق طرح با اصول علمی و قوانین و مقررات داخلی قابل مشاهده بود که ضرورت ورود به موضوع و اعلام نظر صریح نهادهای شهروندی از جمله تشکلهای اقتصادی و علمی را در خصوص این طرح دو چندان می‌ساخت.

در گزارش پیش رو که حاصل چند هفته تلاش و ۲۵۰ نفر ساعت مذاکرات فشرده و بررسی بند به بند طرح توسط کارشناسان خبره بخش‌های مختلف نهاد حاکمیت مانند وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه و مدیران تشکلهای غیردولتی عبارت از اتحادیه صنایع بازیافت ایران، کانون هم‌همنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت، انجمن ملی صنایع پلیمر ایران و فدراسیون صنعت نفت ایران در کمیته توسعه پایدار و محیط‌زیست اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران است، تلاش گردیده معارضات قانون فعلی در بستری روزآمد، شفاف، پاسخگو و حساب‌پذیر بررسی و بهترین پیشنهادها با اولویت قرار دادن مشارکت نقش آفرینان و ذی‌نفعان در بالاترین سطح ارایه گردد.

در خاتمه جا دارد به نمایندگی از اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران مراتب سپاس خود را از تلاش بی‌دریغ و مخلصانه اعضای محترم کمیته اعلام نمایم.

فرشید شکرخدایی

رئیس کمیسیون توسعه پایدار، محیط زیست و آب
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

بخش اول-پیش نویس پیشنهادی اتاق ایران:

ماده ۱- جهت تحقق اصل پنجاهم (۵۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور حفظ محیط زیست کشور از آثار زیانبار پسماندها، پیشگیری و کاهش حداکثر تولید پسماند از طریق الگوی صحیح مصرف، بهره‌گیری از ظرفیت تولید ارزش افزوده و ایجاد اشتغال، جلوگیری از هدر رفت منابع اولیه کشور و مدیریت بهینه پسماندها با همکاری و جذب مشارکت بخش خصوصی و شهروندان جامعه، کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی، موظفند سیاست‌ها و مقررات مقرر در این قانون را رعایت نمایند.

ماده ۲- عبارات و اصطلاحاتی که در این قانون به کار رفته است، دارای معانی زیر می‌باشد:

الف- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست

ب- ضایعات: به مواد زاید جامد و نیمه جامد، و سیالات محصور و مظروف (غیر از فاضلاب و انتشارات هوابرد از قبیل دودکش، مشعل، ونت‌های فرایندی و ...) که از فعالیت اشخاص و یا فعل و انفعالات طبیعی تولید می‌گردد، اطلاق می‌گردد که مطابق مواد ۳۰ تا ۳۵ قانون مدنی، تحت تملک مالک آن بوده، مالک نسبت به مایملک خود حق همه گونه تصرف و انتفاع دارد.

پ- پسماند: آن دسته از ضایعات که از نظر مالک آنها زاید تلقی شده یا از محدوده تصرف وی خارج باشد، پسماند نام دارد. طبقه‌بندی پسماند بر اساس ماهیت و منبع تولید به قرار زیر است:

۱- خطرناک: کلیه پسماندها جز پسماندهای رادیواکتیو و پرتوزا که به دلیل واجد بودن و یا بالا بودن حداقل یکی از خواص واکنش‌زایی (از جمله خورندگی، اشتعال‌پذیری و انفجارزایی)، سمیت، سرطان‌زایی، عفونت‌زایی و عوامل مشابه، باعث ایجاد مخاطرات بهداشتی و محیط‌زیستی گردیده و نیازمند مراقبت ویژه و خاص در کلیه مراحل مدیریت می‌باشند.

۲- غیر خطرناک: کلیه پسماندهایی که به دلیل نداشتن شرایط مخاطره آمیز قابل ملاحظه نیاز به مراقبت ویژه و خاص در کلیه مراحل مدیریت نداشته لیکن لازم است بر اساس استاندارد معین و ضوابط محیط زیستی مدیریت شوند.

ت- مدیریت پسماند: مجموعه فعالیت‌هایی است که با اجرای برنامه‌های کاهش تولید پسماند و استفاده مجدد، به کمک عملیات تفکیک، جمع‌آوری، پردازش، بازیافت، بازیابی و امحاء، پسماند را به زنجیره ارزش بازچرخانی کرده یا به طور اصولی و با کمترین رد پای زیست‌محیطی به محیط بر می‌گرداند.

ث- تفکیک: کلیه فعالیت‌های خدماتی یا داوطلبانه که به کمک آموزش‌های عمومی، محرک‌های انگیزشی و افزایش مشارکت شهروندی با هدف به حداقل رساندن آغشتگی ضایعات قابل بازیافت و پسماندها به آلودگی‌های یکدیگر موجب جداسازی آنها می‌گردد.

ج- جمع‌آوری و حمل: کلیه فعالیت‌های خدماتی که با بکارگیری تجهیزات مختص حمل هر نوع ضایعات قابل بازیافت یا پسماند در دوره‌های زمانی منظم، آنها را در مقیاس خرد جمع‌آوری و با استفاده یا بدون استفاده از ایستگاه‌های میانی، راهی واحدهای پردازش نماید.

چ- اسقاط: فرآیندهایی که در آنها ضایعات یا پسماند دارای حداقل دو یا چند جزء قابل بازیافت به اجزای تشکیل‌دهنده خود تفکیک و پردازش شده و به مواد اولیه صنایع بازیافت تبدیل می‌گردد.

ح- پردازش: کلیه فرآیندهایی که با کاهش حجم و افزایش چگالی ضایعات و پسماندها موجب تبدیل آنها به مواد اولیه صنایع بازیافت یا تسهیل در امحاء آنها می‌گردد.

خ- بازیافت: فرآیندهای تبدیل ضایعات یا پسماند به مواد یا انرژی قابل استفاده مجدد، که برخوردار از بهره اقتصادی بوده و در آنها ضایعات یا پسماند پردازش یا اسقاط شده به محصولات واسطه یا نهایی مورد استفاده در حلقه‌های دیگر زنجیره ارزش (خارج از زنجیره مدیریت پسماند) تبدیل و بازچرخانی می‌شود.

د- بازیابی و امحاء: کلیه روشهای از بین بردن یا کاهش خطرات ناشی از پسماندها و فرآیندهایی که به واسطه آنها در انتهای زنجیره در ازای دریافت تعرفه‌ای مشخص، دوره تجزیه‌پذیری طبیعی پسماند یا مشتقات آن با روشهای اصولی نظیر تولید کمپوست، هضم، گازی‌سازی، تبدیل به انرژی، دفن بهداشتی و تصفیه شیرابه، بی‌خطرسازی و... کاهش می‌یابد.

ذ- مدیریت اجرایی پسماند: شخصیت حقیقی یا حقوقی است که مسئول عملیات اجرایی مربوط به تولید، جمع‌آوری، ذخیره‌سازی، جداسازی، حمل‌ونقل، بازیافت، پردازش و دفع پسماندها و همچنین آموزش و اطلاع‌رسانی در این زمینه می‌باشد.

ر- کارگروه: کارگروه ملی مدیریت پسماندها موضوع ماده ۳ این قانون

ماده ۳- کارگروه متشکل از نمایندگان سازمان، دستگاه‌های اجرایی، دستگاه‌های فرهنگی و بخش خصوصی به موجب آیین‌نامه اجرایی این قانون تشکیل می‌گردد و مسئولیت هماهنگی، برنامه‌ریزی و سیاستگذاری در سطح ملی در حیطه این قانون را بر عهده خواهد داشت.

تبصره- کارگروه موظف است نسبت به تعیین حدود تشخیص پسماندهای خطرناک طی شش ماه و سپس طبقه‌بندی، شناسایی و فهرست‌بندی انواع پسماند ویژه بر حسب منابع تولید و ماهیت آن‌ها طی یک سال از تصویب قانون، طبق شاخص‌های رایج نظیر ارزیابی چرخه عمر (به معنای در نظر گرفتن میزان آلاینده‌گی از ابتدای زنجیره ارزش تا انتهای زنجیره ارزش)، سهولت اقدامات پایان عمر محصولات (به عنوان مثال سهولت در بازیافت) و رد کرین (تولید گازهای گلخانه‌ای) و متناسب با استانداردهای بین‌المللی از جمله الحاقیه دوم طبقه‌بندی ضایعات کنوانسیون بازل مصوب سال ۱۹۸۹، دستورالعمل مکانیابی و همچنین شناسایی و برنامه‌ریزی جهت ساماندهی دفن‌گاه‌ها و دپوهای غیر اصولی، غیر بهداشتی و سنتی پسماند کشور اقدام و فهرست آنها را جهت تدوین و تصویب برنامه اقدام راهبردی به شورای عالی حفاظت محیط زیست ارائه نماید.

ماده ۴- سازمان ملی استاندارد موظف است ظرف مدت حداکثر یکسال از تاریخ تصویب این قانون بر فرآیند تدوین

الف- استاندارد کیفی و بهداشتی مواد بازیافتی و استفاده مجاز از آنها،

ب- مقررات فنی فرآیندهای تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی، انتقال، پردازش، بازیابی و امحاء پسماندها، و

پ- مقررات فنی احداث، بهره‌برداری و نگهداری از اماکن، تاسیسات، تجهیزات و ماشین‌آلات مدیریت پسماند توسط دستگاه‌های اجرایی مکلف در این قانون نظارت و پس از ابلاغ بر اجرای آنها نظارت نماید.

تبصره- سازمان موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرائی ذیربط ظرف مدت حداکثر شش‌ماه از تصویب این قانون، ضوابط، شیوه‌نامه و دستورالعمل مربوط به مدیریت اجرائی پسماندها را تدوین و در شورای عالی حفاظت محیط زیست به تصویب برساند، دستگاه‌های اجرائی ذیربط مسئول نظارت بر اجرای ضوابط و دستورالعمل‌های مصوب می‌باشند.

ماده ۵- دستگاه‌های اجرایی ذیربط موظفند جهت مدیریت کارآمد پسماندها، تدابیر لازم را به ترتیبی که در آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، اتخاذ نمایند. آیین‌نامه اجرایی مذکور باید در برگیرنده موارد زیر نیز باشد:

الف- تصویب ضوابط و دستورالعمل‌های اجرائی مورد نیاز بطوری که تولید و مصرف، پسماند کمتری ایجاد کند.

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

ب- تسهیلات لازم برای تولید و مصرف کالاهایی که بازیافت آنها سهل‌تر است، فراهم و تولید و واردات محصولات که دفع یا بازیافت پسماند آنها مشکل‌تر است، محدود شود.

پ- استفاده از مواد اولیه بازیافتی در تولید با اعطای ساز و کارهای تشویقی گسترش یابد.

ت- مسوولیت تامین و پرداخت بخشی از هزینه‌های بازیافت بر عهده تولیدکنندگان محصولات در ابتدای زنجیره ارزش قرار گیرد.

ث- متولی و ضمانت اجرایی در کلیه فرآیندهای مدیریت اجرایی پسماندهای خطرناک و غیرخطرناک اعم از شهری، کشاورزی، صنعتی و پزشکی، از تولید تا جمع‌آوری، پردازش، دفع و بازیافت تبیین گردد.

ج- ضوابطی به منظور حداکثرسازی بازیافت پسماندها و حداقل سازی دفن پسماندها تبیین گردد.

چ- مشارکت اجتماعی در عملیات تفکیک در زنجیره ارزش افزایش یابد.

تبصره- سازمان مکلف است نسبت به پایش سالانه و ارائه پیشنهاد اصلاح و بازنگری مقررات و دستورالعمل‌های مربوطه اقدام نماید.

ماده ۶- وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم و تحقیقات و فناوری، شورای عالی انقلاب فرهنگی و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با همکاری کلیه دستگاه‌های آموزشی و فرهنگی و دستگاه‌های مکلف در این قانون موظفند حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب این قانون، ساز و کار اجرایی مرتبط با اطلاع‌رسانی و آموزش جامعه در حوزه کاهش تولید انواع پسماندها، تفکیک، جمع‌آوری، بازیافت و توسعه کسب و کار برای استفاده مجدد از مواد بازیافتی را به تصویب وزارت کشور برساند.

تبصره- سازمان صدا و سیما موظف است هرگونه درخواست‌های تبلیغاتی، آموزشی و اطلاع‌رسانی در حوزه مدیریت پسماند را به صورت رایگان تولید، پخش و انتشار در اولویت اجرایی خود قرار دهند.

ماده ۷- مدیریت اجرایی کلیه پسماندها غیر از صنعتی و خطرناک در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری و دهیاری‌ها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به عهده بخش‌داری‌ها می‌باشد. مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی و خطرناک به عهده تولیدکننده خواهد بود و در صورت تبدیل آن به پسماند عادی به عهده شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخش‌داری‌ها خواهد بود.

تبصره ۱- مدیریت اجرایی پسماند می‌تواند تمام یا بخشی از وظایف خود را مطابق احکام ذیل ماده ۱۱ از طریق مناقصه به پیمانکاران واگذار نمایند. واگذاری و برون‌سپاری عملیات توسط مدیریت اجرایی به پیمانکار از مدیریت اجرایی سلب مسئولیت نمی‌کند.

تبصره ۲- الزامات مربوط به فعالیت پیمانکاران حوزه مدیریت پسماند مطابق آیین‌نامه این قانون خواهد بود.

تبصره ۳- برنامه‌ریزی، ساماندهی و مراقبت فرآیند مدیریت پسماندها در شهرها و روستاها بر عهده مدیریت اجرایی است و باید به صورت سالیانه به تایید سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور رسیده و گزارش آن به کارگروه ارائه گردد.

ماده ۸- شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخش‌داری‌ها موظفند بهای خدمات مدیریت پسماندها (غیر از پسماندهای صنعتی و خطرناک) تولیدی از منابع شهری و روستایی، را از تولیدکننده پسماند طبق تعرفه پیشنهادی شوراهای اسلامی شهر و روستا و دستورالعمل ابلاغی وزارت کشور برحسب نوع پسماند، دریافت نموده و هزینه‌های دریافت شده را صرفاً جهت مدیریت پسماند مصرف نمایند.

تبصره- در صورت تصویب بهای خدمات به میزان کمتر از تعرفه تعیین شده، شوراهای اسلامی شهر و روستا موظف به تأمین مابه‌التفاوت این تعرفه از محل منابع درآمدی شهرداری‌ها و پیش بینی آن در بودجه سالانه شهرداری می‌باشند.

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

ماده ۹- وزارت کشور موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به تدوین دستورالعمل ساماندهی تشکیلات سازمانی مدیریت پسماندها در شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخشداری‌ها اقدام نماید.

تبصره- سازمان شهرداری‌ها موظف است گزارش و پایش‌های سالیانه مربوط این ماده را به صورت عمومی منتشر نماید.

ماده ۱۰- واحدهای تولیدی، خدماتی و تاسیسات حوزه مدیریت ضایعات و پسماندها از شعاع استقرار صنایع از کلانشهرها مستثنی خواهد بود و معیارها، ضوابط و نحوه مکانیابی جهت محل استقرار این واحدها، توسط کارگروه تعیین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست خواهد شد.

تبصره ۱- دولت موظف است اعتبارات، تسهیلات و امکانات لازم را جهت ایجاد و بهره‌برداری از اماکن و تاسیسات مدیریت پسماندها را فراهم نماید.

تبصره ۲- وزارت کشور موظف است با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تامین اعتبار برای پروژه‌های مدیریت پسماند را علاوه بر منابع نقدی، در چارچوب تهاتر، اوراق بهادار و سایر ابزارهای مالی رایج کشور طراحی و جهت انجام پروژه‌های مذکور با مشارکت بخش خصوصی، اعتبارات، تسهیلات و امکانات لازم را فراهم نماید.

ماده ۱۱- تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی، انتقال، خرید و فروش، پردازش، بازیافت، بازیابی، امحاء، صدور و تخلیه پسماندها در محیط مطابق احکام ذیل، مقررات فنی و آیین‌نامه‌های مربوطه خواهد بود. متخلفین (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) به حکم مراجع قضایی: الف) برای بار اول در خصوص پسماندهای عادی به جزای نقدی از ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و برای پسماندهای ویژه برای بار اول از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند. ب) در صورت تکرار تخلف، برای اشخاص حقیقی به مجازات درجه هفت (حبس از نود و یک روز تا شش ماه) و برای اشخاص حقوقی علاوه بر مجازات مقرر، به مدت سه ماه پروانه کسب لغو می‌گردد:

الف- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در حوزه‌های تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی و انتقال، باید دارای شناسه کسب و کار مرتبط با عناوین بالا بوده و مطابق مقررات فنی موضوع ماده ۴ فعالیت نمایند.

ب- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در حوزه‌های پردازش، بازیافت، بازیابی و امحاء باید دارای پروانه بهره‌برداری مرتبط با عناوین بالا بوده و مطابق مقررات فنی موضوع ماده ۴ فعالیت نمایند.

پ- فروش ضایعات و پسماند تنها به اشخاص دارای مجوزهای موضوع بند ۱ و ۲ و در چارچوب شفاف و مورد تایید شورای رقابت که حقوق رقابت را تضمین نماید، مجاز است.

ت- زیاله‌گردی یا جمع‌آوری پسماند از شوارع و حرائم عام در هر شکلی غیر از فعالیت اشخاص مجاز و طرف قرارداد مدیریت اجرایی ممنوع است و ضابطین قضایی مکلف به توقیف افراد و پسماند تحت تصرف ایشان، تحویل افراد به مرجع قضایی و تحویل پسماند تحت تصرفشان به مدیریت اجرایی حوزه مربوطه می‌باشند. یک سوم عواید حاصل از فروش پسماند موضوع این بند توسط مدیریت اجرایی، متعلق به یگان انتظامی مربوطه خواهد بود.

ماده ۱۲- نقل و انتقال برون مرزی پسماندهای خطرناک تابع مقررات کنوانسیون بازل و با نظارت مرجع ملی کنوانسیون خواهد بود. نقل و انتقال پسماندهای خطرناک در داخل مرزها و مابین استان‌های جمهوری اسلامی ایران نیز تابع مقررات فنی مربوطه است.

ماده ۱۳- تولیدکنندگان پسماندهای خطرناک موظفند، پسماندهای خود را به حدود تشخیص مجاز موضوع ماده ۳ رسانیده و میزان آن را حفظ نمایند.

ماده ۱۴- بی‌خطرسازی پسماندهای خطرناک از طریق مخلوط کردن آنها با پسماندهای غیرخطرناک و جمع‌آوری، خرید و فروش، استفاده مجدد و یا بازیافت پسماندهای خطرناک، توسط اشخاص فاقد صلاحیت تعریف شده در این قانون، آیین‌نامه و مقررات فنی موضوع ماده ۴ و تخلیه و پخش آنها در محیط ممنوع بوده و متخلف به جزای نقدی از دویست میلیون (۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند.

تبصره- جرائم موضوع این ماده، سالانه بر اساس نرخ تورم تعیین می‌گردد.

ماده ۱۵- متخلفین از حکم ماده ۱۲ این قانون در صورت اثبات قصور از سوی مراجع قضایی موظفند پسماندهای مشمول کنوانسیون بازل را به کشور مبداء اعاده و یا در صورت امکان در داخل تحت نظارت و طبق نظر سازمان (مرجع ملی کنوانسیون مذکور در ایران) با هزینه خود به نحو مناسب و مطابق با ضوابط و روش‌های مربوطه دفع و معدوم نماید. در غیر این صورت علاوه بر پرداخت هزینه‌های تحمیلی ناشی از مدیریت غیراصولی این‌گونه پسماندها طبق نظر سازمان به مجازات‌های مقرر در ماده ۱۱ محکوم خواهند شد. در صورت اثبات قصور، متخلفین مکلف به پرداخت جرایم، خسارات، دفع و معدوم‌سازی خواهد بود.

ماده ۱۶- در شرایطی که آلودگی، خطر فوری برای محیط و انسان دارد، با اخطار سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، متخلفین و عاملین آلودگی موظفند فوراً اقداماتی را که منجر به بروز آلودگی و تخریب محیط زیست می‌شود متوقف نمایند. در صورت استنکاف، مرجع قضایی خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و متخلفین و عاملین را علاوه بر پرداخت جریمه تعیین شده، ملزم به رفع آلودگی و پاکسازی خواهد نمود.

ماده ۱۷- خودروهای تخلیه‌کننده پسماند در شوارع عام، در صورت تایید تصاویر و مدارک توسط مرجع قضایی، علاوه بر مجازات‌های مذکور در ماده ۱۱ و دریافت پنج (۵) نمره منفی، به یک تا ده هفته توقیف محکوم خواهند شد.

تبصره- در صورتی که محل تخلیه، معابر عمومی، شهری و بین شهری باشد، به حداکثر میزان توقیف محکوم می‌شوند.

ماده ۱۸- در تمام جرایم ارتكابی مذکور، مرجع قضایی مرتکبین را علاوه بر پرداخت جریمه به نفع صندوق دولت، به پرداخت خسارت به اشخاص و یا جبران خسارت وارده، بنا به درخواست دستگاه مسئول محکوم خواهد نمود.

ماده ۱۹- درآمد حاصل از جرایم این قانون به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز و همه ساله معادل وجوه واریزی از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی پیشبینی می‌شود، در اختیار دستگاه‌هایی که در آیین‌نامه اجرائی این قانون تعیین خواهند شد، قرار خواهد گرفت تا صرف آموزش، فرهنگ سازی، اطلاع رسانی و رفع آلودگی ناشی از پسماندها، حفاظت از محیط زیست و تامین امکانات لازم در جهت اجرای این قانون گردد.

تبصره- سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری دستگاه‌های ذیربط موظف است حداکثر ظرف مدت ۶ ماه (نسبت به تدوین و تصویب آیین‌نامه نحوه تخصیص و هزینه‌کرد درآمدهای حاصله از جرایم موضوع مواد ۱۱ و ۱۴ اقدام نماید).

ماده ۲۰- آیین‌نامه اجرائی این قانون توسط سازمان با همکاری وزارت کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نفت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت علمی، و فن‌آوری ریاست جمهوری، سایر دستگاه‌های اجرائی و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تدوین و حداکثر ظرف مدت شش ماه بازرنگری و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۱- مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این قانون به عهده سازمان بوده و سازمان موظف است به صورت سالانه گزارش پایش خود از میزان اجرای این قانون را به کارگروه ملی ارائه و به صورت عمومی منتشر نماید.

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

بخش دوم- جداول تطبیقی:

ماده ۱ طرح

قانون مدیریت پسماندها	جهت تحقق اصل پنجاهم (۵۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور حفظ محیط زیست کشور از آثار زیانبار پسماندها و مدیریت بهینه آنها، کلیه وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و موسسات و نهادهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام می‌باشد و کلیه شرکت‌ها و موسسات و اشخاص حقیقی و حقوقی، موظفند مقررات و سیاست‌های مقرر در این قانون را رعایت نمایند.
طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها	جهت تحقق اصل پنجاهم (۵۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور حفظ محیط زیست کشور از آثار زیانبار پسماندها، پیشگیری و کاهش حداکثر تولید پسماند از طریق الگوی صحیح مصرف و مدیریت بهینه آن با همکاری و جذب مشارکت عمومی، کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی، موظفند سیاست‌ها و مقررات مقرر در این قانون را رعایت نمایند.
نظر منتقدین طرح	<p style="text-align: center;">کمسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران (نظر در خصوص کلیات):</p> <p>(۱) در طرح پیشنهادی به مانند قانون قبلی هیچگونه اشاره ای به جایگاه مردم و نهادهای غیردولتی موثر بر مدیریت پسماندها از جمله اتحادیه های و صنوف مدیریت پسماندها نشده است. این در حالی است که مردم و نهادهای غیر دولتی مهمترین رکن زنجیره مدیریت پسماندها قلمداد می شوند و بدون حضور موثر این گروه ها امکان تحقق اهداف مدیریت پسماندها وجود ندارد.</p> <p>(۲) در اصلاحیه یاد شده نقش و کارکرد بازیافت به عنوان مهمترین رکن مدیریت یکپارچه پسماندهای جامد (ISWM: Integrated Solid Waste Management) توجه نشده و بیشتر به موضوع معدوم کردن پسماندها اشاره شده است. این در حالی است در بسیاری از کشورها ابزارهای تشویقی و اقتصادی متعددی برای افزایش بازیافت پسماندها پیش بینی می شود تا امکان تحقق اهداف مدیریت پسماندها میسر گردد.</p> <p>(۳) در اصلاحیه یاد شده بیشتر بر استفاده از سازوکارهای قهریه و برخوردارهای قانونی برای مدیریت پسماندها تکیه شده و استفاده از ابزارهای اقتصادی مانند سیستم ودیعه-بازپرداخت (DRS: Deposit-Refund System) و سایر ابزارهای مشابه استفاده نشده است.</p> <p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران: رد پای مشارکت عمومی در احکام بعدی این طرح کجاست!؟</p>
نظر مدافعین طرح	وزارت نفت: مورد تایید است.
جمع بندی و پیشنهاد	ماده ۱- جهت تحقق اصل پنجاهم (۵۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور حفظ محیط زیست کشور از آثار زیانبار پسماندها، پیشگیری و کاهش حداکثر تولید پسماند از طریق الگوی صحیح مصرف، بهره گیری از ظرفیت تولید ارزش افزوده و ایجاد اشتغال، جلوگیری از هدر رفت منابع اولیه کشور و مدیریت بهینه پسماندها با همکاری و جذب مشارکت بخش خصوصی و شهروندان جامعه، کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی، موظفند سیاست‌ها و مقررات مقرر در این قانون را رعایت نمایند.

ماده ۲ طرح

قانون مدیریت پسماندها	<p>عبارات و اصطلاحاتی که در این قانون به کار رفته است، دارای معانی زیر می‌باشد:</p> <p>الف- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست</p> <p>ب- پسماند: به مواد جامد، مایع و گاز (غیر از فاضلاب) گفته می‌شود که به طور مستقیم یا غیرمستقیم حاصل از فعالیت انسان بوده و از نظر تولید کننده، زاید تلقی می‌شود. پسماندها به پنج گروه تقسیم می‌شوند:</p> <p>۱- پسماندهای عادی: به کلیه پسماندهایی گفته می‌شود که به صورت معمول از فعالیت‌های روزمره انسان‌ها در شهرها، روستاها و خارج از آنها تولید می‌شود، از قبیل زباله‌های خانگی و نخاله‌های ساختمانی.</p> <p>۲- پسماندهای پزشکی (بیمارستانی): به کلیه پسماندهای عفونی و زیان‌آور ناشی از بیمارستان‌ها، مراکز بهداشتی، درمانی، آزمایشگاه‌های تشخیص طبی و سایر مراکز مشابه گفته می‌شود. سایر پسماندهای خطرناک بیمارستانی از شمول این تعریف خارج است.</p>
------------------------------	---

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>۳- پسماندهای ویژه: به کلیه پسماندهایی گفته می‌شود که به دلیل بالا بودن حداقل، یکی از خواص خطرناک، از قبیل سمیت، بیماری‌زایی، قابلیت انفجار یا اشتعال، خوردگی و مشابه آن به مراقبت ویژه نیاز داشته باشد و آن دسته از پسماندهای پزشکی و نیز بخشی از پسماندهای عادی، صنعتی، کشاورزی که نیاز به مدیریت خاص دارند، جزء پسماندهای ویژه محسوب می‌شوند.</p> <p>۴- پسماندهای کشاورزی: به پسماندهای ناشی از فعالیت‌های تولیدی در بخش کشاورزی گفته می‌شود از قبیل فضولات، لاشه حیوانات (دام، طیور و آبزیان) محصولات کشاورزی فاسد یا غیرقابل مصرف.</p> <p>۵- پسماندهای صنعتی: به کلیه پسماندهای ناشی از فعالیت‌های صنعتی و معدنی و پسماندهای پالایشگاهی صنایع گاز، نفت و پتروشیمی و نیروگاهی و امثال آن گفته می‌شود از قبیل براده‌ها، سرریزها و لجن‌های صنعتی.</p> <p>ج- مدیریت اجرایی پسماند: شخصیت حقیقی یا حقوقی است که مسئول برنامه‌ریزی، ساماندهی، مراقبت و عملیات اجرایی مربوط به تولید، جمع‌آوری، ذخیره‌سازی، جداسازی، حمل‌ونقل، بازیافت، پردازش و دفع پسماندها و همچنین آموزش و اطلاع‌رسانی در این زمینه می‌باشد.</p> <p>۱- دفع: کلیه روش‌های از بین بردن یا کاهش خطرات ناشی از پسماندها، از قبیل بازیافت، دفن بهداشتی، زباله‌سوزی</p> <p>۲- پردازش: کلیه فرایندهای مکانیکی، شیمیایی، بیولوژیکی که منجر به تسهیل در عملیات دفع گردد.</p> <p>د- منظور از آلودگی، همان تعریف مقرر در ماده (۹) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست -مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸- است.</p> <p>تبصره ۱- پسماندهای پزشکی و نیز بخشی از پسماندهای عادی، صنعتی و کشاورزی که نیاز به مدیریت خاص دارند، جزء پسماندهای ویژه محسوب می‌شوند.</p> <p>تبصره ۲- فهرست پسماندهای ویژه از طرف سازمان، با همکاری دستگاه‌های ذیربط تعیین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست، خواهد رسید.</p> <p>تبصره ۳- پسماندهای ویژه پرتوزا، تابع قوانین و مقررات مربوط به خود می‌باشند.</p> <p>تبصره ۴- لجن‌های حاصل از تصفیه فاضلاب‌های شهری و تخلیه چاه‌های جذبی فاضلاب خانگی در صورتی که خشک یا کم رطوبت باشند، در دسته پسماندهای عادی قرار خواهند گرفت.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>الف- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست</p> <p>ب- پسماند: به مواد زاید جامد، نیمه جامد، مایع (غیر از فاضلاب) و ترکیبات گازی حاصل از فرآیند مدیریت پسماند گفته می‌شود که از فعالیت اشخاص و یا فعل و انفعالات طبیعی تولید می‌گردد. طبقه‌بندی پسماند بر اساس ماهیت و منبع تولید به قرار زیر است.</p> <p>طبقه بندی بر اساس ماهیت پسماند:</p> <p>۱- عادی: به کلیه پسماندهای حاصل از فعالیت‌های روزمره انسان و یا فعل و انفعالات طبیعی در منابع مختلف تولید گفته می‌شود که به دلیل نداشتن ماهیت مخاطره آمیز، نیاز به مراقبت ویژه و خاص در کلیه مراحل مدیریت نداشته لیکن لازم است بر اساس استاندارد معین و ضوابط محیط زیستی مدیریت شوند.</p> <p>۲- پسماند ویژه: به کلیه پسماندهای حاصل از فعالیت‌های روزمره انسان و یا فعل و انفعالات طبیعی در منابع مختلف تولید (به جز پسماندهای رادیواکتیو و پرتوزا) گفته می‌شود که به دلیل واجد بودن و یا بالا بودن حداقل یکی از خواص قابلیت انفجار، اکسید کنندگی، قابلیت اشتعال، تحریک کنندگی، زیان رسانی، سمیت، سرطان‌زایی، خوردگی، عفونت‌زایی، بیماری‌زایی، تترانژنیکی، موتاژنیکی، سایتوتوکسیکی، گاز زایی و تولید ترکیبات ثانویه و عوامل مشابه، باعث ایجاد مخاطرات بهداشتی و زیست محیطی گردیده و نیازمند مراقبت ویژه و خاص در کلیه مراحل مدیریت می‌باشند.</p> <p>طبقه بندی بر اساس منبع تولید:</p> <p>۱- پسماند شهری و روستایی: می‌تواند شامل، پسماند تولیدی در منابع خانگی و سکونتی، اداری کسبی و پیشه‌ای (خدماتی) و تجاری، معابر و میداين عمرانی و پارک‌های عمومی، فضای سبز و باغبانی ساختمانی، لجن‌ها در مجاری آب و فاضلاب، چاه‌های جذبی و تصفیه‌خانه فاضلاب باشد.</p> <p>۲- پسماند صنعتی: به کلیه پسماندهای ناشی از فعالیت‌های صنعتی و معدنی و پسماندهای پالایشگاهی صنایع گاز، نفت و پتروشیمی و نیروگاهی و امثال آن گفته می‌شود از قبیل براده‌ها، سرریزها و لجن‌های صنعتی.</p> <p>۳- پسماند کشاورزی: به پسماندهای ناشی از کلیه فعالیت‌های بخش کشاورزی، زراعت، باغی، دامداری و شیلات گفته می‌شود از قبیل فضولات، لاشه حیوانات (دام، طیور و آبزیان) محصولات فاسد یا غیرقابل مصرف، بقایای مواد مصرفی.</p> <p>۴- پزشکی: به کلیه پسماندهای عفونی و زیان آور ناشی از بیمارستان‌ها، مراکز بهداشتی، درمانی، آزمایشگاه‌های تشخیص طبی و سایر مراکز مشابه گفته می‌شود.</p> <p>ج- مدیریت اجرایی پسماند: به کلیه اقدامات مرتبط با برنامه‌ریزی، ساماندهی، مراقبت و عملیات اجرایی مربوط به تولید، تفکیک از مبدأ، جمع‌آوری، ذخیره‌سازی، جداسازی، حمل و نقل، بازیافت پردازش، دفع و یا دفن پسماند، پایش، آموزش، اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی که توأم با ملاحظات زیست محیطی و بهداشت عمومی که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی انجام می‌گیرد، گفته می‌شود.</p> <p>اصلاح بند(د) به عنوان بند (ه) جدید منظور از آلودگی، همان تعریف مقرر در ماده (۹) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب اصلاح بند(د) به عنوان بند (ه) جدید منظور از آلودگی، همان تعریف مقرر در ماده (۹) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸ و ماده ۱ قانون هوای پاک مصوب ۱۳۹۶/۴/۲۵ است.</p>	

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

اتحادیه صنایع بازیافت ایران:

ب- زاید از نظر چه کسی؟ پیشنهاد اصلاح عبارتی و الحاق چند بند به شرح زیر:

پیشنهاد اصلاح عبارتی و الحاق چند بند به شرح زیر:

«ب- ضایعات: به مواد زاید جامد، نیمه جامد، مایع (غیر از فاضلاب) و ترکیبات گازی که از فعالیت اشخاص و یا فعل و انفعالات طبیعی تولید می‌گردد، اطلاق می‌گردد که مطابق مواد ۳۰ تا ۳۵ قانون مدنی، تحت تملک مالک آن بوده، مالک نسبت به مایملک خود حق همه گونه تصرف و انتفاع دارد.

پ- پسماند: آن دسته از ضایعات که از نظر مالک آنها زاید تلقی شده یا از محدوده تصرف وی خارج باشد، پسماند نام دارد. طبقه‌بندی پسماند بر اساس ماهیت و منبع تولید به قرار زیر است:

۱- غیرمخرب: به کلیه پسماندهای حاصل از فعالیت‌های روزمره انسان و یا فعل و انفعالات طبیعی در منابع مختلف تولید گفته می‌شود که به دلیل نداشتن شرایط مخاطره آمیز قابل ملاحظه (ماهیت و مقدار تحت تأثیرات عوامل محیطی)، نیاز به مراقبت ویژه و خاص در کلیه مراحل مدیریت نداشته لیکن لازم است بر اساس استاندارد معین و ضوابط محیط زیستی مدیریت شوند.

۲- مخرب: به کلیه پسماندهای حاصل از فعالیت‌های روزمره انسان و یا فعل و انفعالات طبیعی در منابع مختلف تولید (به جز پسماندهای رادیواکتیو و پرتوزا) گفته می‌شود که به دلیل واجد بودن و یا بالا بودن حداقل یکی از خواص قابلیت انفجار، اکسید کنندگی، قابلیت اشتعال، تحریک کنندگی، برندگی، زبان رسانی، سمیت، سرطان‌زایی، خوردگی، عفونت‌زایی، بیماری‌زایی، تراژدیک، موتاژنیک، سائوتوکسیکی، گاز زایی و تولید ترکیبات ثانویه و عوامل مشابه، باعث ایجاد مخاطرات بهداشتی و زیست محیطی گردیده و نیازمند مراقبت ویژه و خاص در کلیه مراحل مدیریت می‌باشند.

پ- مدیریت پسماند: مجموعه فعالیتهایی است که با اجرای برنامه‌های کاهش تولید پسماند و استفاده مجدد، به کمک عملیات تفکیک، جمع‌آوری، پردازش، بازیافت، بازیابی و امحاء، پسماند را به زنجیره ارزش بازچرخانی کرده یا به طور اصولی و با کمترین رد پای زیست‌محیطی به محیط بر می‌گرداند.

ت- تفکیک: کلیه فعالیتهای خدماتی یا داوطلبانه که به کمک آموزشهای عمومی، محرک‌های انگیزشی و افزایش مشارکت شهروندی با هدف به حداقل رساندن آغستگی ضایعات قابل بازیافت و پسماندها به آلودگی‌های یکدیگر موجب جداسازی آنها می‌گردد.

ث- جمع‌آوری و حمل: کلیه فعالیتهای خدماتی که با بکارگیری تجهیزات مختص حمل هر نوع ضایعات قابل بازیافت یا پسماند در دوره‌های زمانی منظم، آنها را در مقیاس خرد جمع‌آوری و با استفاده یا بدون استفاده از ایستگاه‌های میانی، راهی واحدهای پردازش نماید.

ج- اسقاط: فرآیندهایی که در آنها ضایعات یا پسماند دارای حداقل دو یا چند جزء قابل بازیافت به اجزای تشکیل‌دهنده خود تفکیک و پردازش شده و به مواد اولیه صنایع بازیافت تبدیل می‌گردد.

چ- پردازش: کلیه فرآیندهایی که با کاهش حجم و افزایش چگالی ضایعات و پسماندها موجب تبدیل آنها به مواد اولیه صنایع بازیافت یا تسهیل در امحاء آنها می‌گردد.

ح- بازیافت: فرآیندهای تبدیل ضایعات یا پسماند به مواد یا انرژی قابل استفاده مجدد، که برخوردار از بهره اقتصادی بوده و در آنها ضایعات یا پسماند پردازش یا اسقاط شده به محصولات واسطه یا نهایی مورد استفاده در حلقه‌های دیگر زنجیره ارزش (خارج از زنجیره مدیریت پسماند) تبدیل و بازچرخانی می‌شود.

خ- بازیابی و امحاء: کلیه روشهای از بین بردن یا کاهش خطرات ناشی از پسماندها و فرآیندهایی که به واسطه آنها در انتهای زنجیره در ازای دریافت تعرفه‌ای مشخص، دوره تجزیه‌پذیری طبیعی پسماند یا مشتقات آن با روشهای اصولی نظیر تولید کمپوست، هضم، گازی‌سازی، تبدیل به انرژی، دفن بهداشتی و تصفیه شیرابه، بی‌خطرسازی و... کاهش می‌یابد.»

ج- «کلیه اقدامات مرتبط» یک عبارت بسیار کلی است که در هر زمان و مکانی به نفع انحصار مدیریت اجرایی قابل تفسیر است. بر این اساس، هر چند تداخل سیاستگذاری، نظارت و اجرا ایراد هر دو تعریف قانون فعلی و طرح اصلاح آن می‌باشد، اما تعریف قانون فعلی صحیح‌تر از متن پیشنهادی در طرح است.

کانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت:

د- کارگروه ملی: کارگروه ملی مدیریت پسماندها متشکل از:

۱. سازمان حفاظت محیط‌زیست (رئیس کارگروه)
۲. سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور (دبیر کارگروه) (۲ نماینده)
۳. وزارت صنعت، معدن و تجارت (۲ نماینده)
۴. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (۲ نماینده)
۵. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۶. وزارت نیرو

نظر
منتقدین
طرح

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

۷. وزارت نفت
۸. وزارت جهاد کشاورزی
۹. وزارت راه و شهرسازی
۱۰. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
۱۱. سازمان ملی استاندارد
۱۲. سازمان برنامه و بودجه
۱۳. صندوق ملی محیط زیست
۱۴. شورای رقابت
۱۵. صدا و سیما
۱۶. وزارت آموزش و پرورش
۱۷. وزارت علوم تحقیقات و فناوری
۱۸. شبکه سازمان های مردم نهاد محیط زیست و منابع طبیعی کشور

وزارت نفت:

زائد بودن از نظر تولید کننده ضروری است. تمامی فاضلاب نباید بطور عام از شمول پسماند خارج گردد. ترکیبات گازی لزوما ناشی از فرایند مدیریت پسماند نیستند.

پیشنهاد اصلاح به شرح زیر:

ب- پسماند: به مواد جامد، مایع و گاز (غیر از فاضلاب و انتشارات هوابرد از قبیل دودکش، مشعل، ونت های فرایندی و ...) گفته می شود که به طور مستقیم یا غیرمستقیم حاصل از فعالیت انسان بوده و از نظر تولیدکننده زائد تلقی می شود. یا

ب- پسماند: به مواد جامد، مایع و گاز محصور گفته می شود که به طور مستقیم یا غیرمستقیم حاصل از فعالیت انسان بوده و از نظر تولیدکننده زائد تلقی می شود.

ردیف های ۱ و ۲ به شرح زیر اصلاح گردد:

۱- پسماند عادی: به کلیه پسماندهایی گفته می شود که خطرناک نیستند.

عبارت "پسماند ویژه" به "پسماند خطرناک" تغییر یافته و در ادامه متن و در آیین نامه اجرایی نیز اصلاحات لازم صورت پذیرد. از طرفی، خواصی نظیر تراژنیک، موتاژنیک و سایتوتوکسیکی نتیجه عفونت زایی یا سمیت هستند و ذکر آنها ضرورت ندارد. همچنین اکسید کنندگی، گاززایی و تولید ترکیبات ثانویه نتیجه واکنش زایی هستند و نیازی به ذکر آنها نیست. مراجع بین المللی نیز همان چهار خاصیت اول را مدنظر قرار داده اند.

۲- پسماند خطرناک: به کلیه پسماندهایی (اعم از شهری و روستایی، صنعتی، کشاورزی و پزشکی) گفته می شود که به دلیل دارا بودن حداقل یکی از خواص خطرناک از قبیل سمیت، واکنش زایی، قابلیت انفجار یا اشتعال، خوردگی و بیماری زایی به مراقبت خاص نیاز داشته باشند.

طبقه بندی بر اساس منبع تولید:

۱- پسماند شهری و روستایی: به تمامی پسماند تولیدی در منابع خانگی و سکونت، اداری و تجاری، معابر و میدانی عمرانی و پارک های عمومی، فضای سبز و باغبانی ساختمانی، لجن ها در مجاری آب و فاضلاب، چاه های جذبی و تصفیه خانه آب و فاضلاب گفته می شود.

۲- پسماند صنعتی: به کلیه پسماندهای ناشی از فعالیت های صنعتی و معدنی گفته می شود.

۳- پسماند کشاورزی: به پسماندهای ناشی از کلیه فعالیت های بخش کشاورزی، زراعت، باغی، دامداری و شیلات گفته می شود از قبیل فضولات، لاشه حیوانات (دام، طیور و آبزیان) محصولات فاسد یا غیرقابل مصرف، بقایای مواد مصرفی.

۴- پسماند پزشکی: به کلیه پسماندهای عادی و خطرناک ناشی از بیمارستان ها، مراکز بهداشتی، درمانی، آزمایشگاه های تشخیص طبی و سایر مراکز مشابه گفته می شود.

ج- مدیریت اجرائی پسماند: به کلیه اقدامات مرتبط با برنامه ریزی، ساماندهی، مراقبت و عملیات اجرائی مربوط به تولید، تفکیک از مبدا، جمع آوری، ذخیره سازی، جداسازی، حمل و نقل، بازیافت پردازش، دفع و یا دفن پسماند، پایش، آموزش، اطلاع رسانی و فرهنگ سازی، توام با ملاحظات زیست محیطی و بهداشت عمومی که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی انجام می گیرد، گفته می شود.

تبصره- (مطابق نص مواد ۳۰ تا ۳۳ قانونی مدنی) هر یک از شهروندان، مالک مواد تحت تصرف خود است و نسبت به مایملک خود حق همه گونه تصرف و انتفاع دارد و تمام ثمرات و متعلقات اموال به مالک آن اموال تعلق دارد. چنانچه مواد خارج از محدوده تملک مالک قرار گیرد یا به حکم مقام قضایی در محدوده تملک مالک موجب آسیب به سایر شهروندان گردد، پسماند تلقی می گردد و تحت شمول این قانون قرار می گیرد.

نیازی به اصلاح بند (د) نیست.

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>تبصره ۲: پسماندهای خطرناک پرتوزا، تابع قوانین و مقررات مربوط به خود می باشند. با پیشنهاد حذف تبصره های ۱، ۲ و ۴ از ذیل ماده ۲ مرتبط با تعاریف موافقت دارد. تبصره ۳ باقی بماند.</p> <p>انجمن ملی پلیمر: پیشنهاد می گردد در تقسیم بندی گروه های پسماند از دو شاخص شامل ۱- شاخص ارزیابی چرخه عمر (به معنای در نظر گرفتن میزان آلایندهی از ابتدای زنجیره ارزش تا انتهای زنجیره ارزش) و ۲- شاخص سهولت اقدامات پایان عمر محصولات (به عنوان مثال سهولت در بازیافت) مد نظر قرار داده شود.</p>	<p>نظر مدافعین طرح</p>
<p>ماده ۲- عبارات و اصطلاحاتی که در این قانون به کار رفته است، دارای معانی زیر می باشد:</p> <p>الف- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست</p> <p>ب- ضایعات: به مواد زاید جامد و نیمه جامد، و سیالات محصور و مظروف (غیر از فاضلاب و انتشارات هوا برد از قبیل دودکش، مشعل، ونت های فرایندی و ...) که از فعالیت اشخاص و یا فعل و انفعالات طبیعی تولید می گردد، اطلاق می گردد که مطابق مواد ۳۰ تا ۳۵ قانون مدنی، تحت تملک مالک آن بوده، مالک نسبت به مایملک خود حق همه گونه تصرف و انتفاع دارد.</p> <p>پ- پسماند: آن دسته از ضایعات که از نظر مالک آنها زاید تلقی شده یا از محدوده تصرف وی خارج باشد، پسماند نام دارد. طبقه بندی پسماند بر اساس ماهیت و منبع تولید به قرار زیر است:</p> <p>۱- خطرناک: کلیه پسماندها جز پسماندهای رادیواکتیو و پرتوزا که به دلیل واجد بودن و یا بالا بودن حداقل یکی از خواص واکنش زایی (از جمله خوردگی، اشتعال پذیری و انفجار زایی)، سمیت، سرطان زایی، عفونت زایی و عوامل مشابه، باعث ایجاد مخاطرات بهداشتی و محیط زیستی گردیده و نیازمند مراقبت ویژه و خاص در کلیه مراحل مدیریت می باشند.</p> <p>۲- غیر خطرناک: کلیه پسماندهایی که به دلیل نداشتن شرایط مخاطره آمیز قابل ملاحظه نیاز به مراقبت ویژه و خاص در کلیه مراحل مدیریت نداشته لیکن لازم است بر اساس استاندارد معین و ضوابط محیط زیستی مدیریت شوند.</p> <p>ت - مدیریت پسماند: مجموعه فعالیتهایی است که با اجرای برنامه های کاهش تولید پسماند و استفاده مجدد، به کمک عملیات تفکیک، جمع آوری، پردازش، بازیافت، بازیابی و امحاء، پسماند را به زنجیره ارزش بازچرخانی کرده یا به طور اصولی و با کمترین رد پای زیست محیطی به محیط بر می گرداند.</p> <p>ث- تفکیک: کلیه فعالیتهای خدماتی یا داوطلبانه که به کمک آموزشهای عمومی، محرک های انگیزشی و افزایش مشارکت شهروندی با هدف به حداقل رساندن آغشتگی ضایعات قابل بازیافت و پسماندها به آلودگی های یکدیگر موجب جداسازی آنها می گردد.</p> <p>ج- جمع آوری و حمل: کلیه فعالیتهای خدماتی که با بکارگیری تجهیزات مختص حمل هر نوع ضایعات قابل بازیافت یا پسماند در دوره های زمانی منظم، آنها را در مقیاس خرد جمع آوری و با استفاده یا بدون استفاده از ایستگاه های میانی، راهی واحدهای پردازش نماید.</p> <p>چ- اسقاط: فرآیندهایی که در آنها ضایعات یا پسماند دارای حداقل دو یا چند جزء قابل بازیافت به اجزای تشکیل دهنده خود تفکیک و پردازش شده و به مواد اولیه صنایع بازیافت تبدیل می گردد.</p> <p>ح- پردازش: کلیه فرآیندهایی که با کاهش حجم و افزایش چگالی ضایعات و پسماندها موجب تبدیل آنها به مواد اولیه صنایع بازیافت یا تسهیل در امحاء آنها می گردد.</p> <p>خ- بازیافت: فرآیندهای تبدیل ضایعات یا پسماند به مواد یا انرژی قابل استفاده مجدد، که برخوردار از بهره اقتصادی بوده و در آنها ضایعات یا پسماند پردازش یا اسقاط شده به محصولات واسطه یا نهایی مورد استفاده در حلقه های دیگر زنجیره ارزش (خارج از زنجیره مدیریت پسماند) تبدیل و بازچرخانی می شود.</p>	<p>جمع بندی و پیشنهاد</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>د- بازیابی و امحاء: کلیه روشهای از بین بردن یا کاهش خطرات ناشی از پسماندها و فرآیندهایی که به واسطه آنها در انتهای زنجیره در ازای دریافت تعرفه ای مشخص، دوره تجزیه پذیری طبیعی پسماند یا مشتقات آن با روشهای اصولی نظیر تولید کمپوست، هضم، گازی سازی، تبدیل به انرژی، دفن بهداشتی و تصفیه شیرابه، بی خطر سازی و... کاهش می یابد.</p> <p>ذ- مدیریت اجرایی پسماند: شخصیت حقیقی یا حقوقی است که مسئول عملیات اجرایی مربوط به تولید، جمع آوری، ذخیره سازی، جداسازی، حمل و نقل، بازیافت، پردازش و دفع پسماندها و همچنین آموزش و اطلاع رسانی در این زمینه می باشد.</p> <p>ر- کارگروه: کارگروه ملی مدیریت پسماندها موضوع ماده ۳ این قانون</p>	
--	--

ماده ۳ طرح (الحاقی)

	قانون مدیریت پسماندها
<p>سازمان موظف است با همکاری دستگاههای اجرائی ذیربط نسبت به طبقه بندی، شناسایی و فهرست بندی انواع پسماند ویژه بر حسب منابع تولید اقدام و حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب قانون فهرست آن را جهت تصویب به شورای عالی حفاظت محیط زیست ارایه نماید.</p> <p>تبصره ۱- لجن های حاصل از بستر کانال های روباز و تصفیه خانه های شهری، روستایی، صنعتی، کشاورزی، و تخلیه چاه های جذبی فاضلاب خانگی با محتوای بالای شصت درصد رطوبت از شمول این قانون مستثنی بوده و می بایست مطابق با قوانین و مقررات مربوطه توسط وزارت نیرو مدیریت گردند.</p> <p>تبصره ۲- ترکیبات گازی حاصل از اماکن، تاسیسات و تجهیزات مدیریت اجرائی پسماند مشمول این قانون بوده و سایر آلودگی های ناشی از این ترکیبات می بایست مطابق با قوانین و مقررات مربوطه توسط سازمان و دیگر دستگاه های اجرائی ذکر شده در قانون کنترل آلودگی هوا مدیریت گردند.</p>	طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها
<p style="text-align: center;">کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران:</p> <p>(۱) ماده (۳) به شرح زیر اصلاح گردد. زیرا پسماندهای ویژه را نمی توان صرفاً بر مبنای منبع تولید طبقه بندی کرد کارگروه ملی موظف است نسبت به طبقه بندی، شناسایی و فهرست بندی انواع پسماند ویژه بر حسب منابع تولید و ماهیت آن ها و متناسب با استانداردهای بین المللی از جمله الحاقیه دوم طبقه بندی ضایعات کنوانسیون بازل مصوب سال ۱۹۸۹ اقدام و حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب قانون، فهرست آن را جهت تدوین و تصویب برنامه اقدام راهبردی به شورای عالی حفاظت محیط زیست ارائه نماید.</p> <p>(۲) بند زیر به انتهای تبصره (۱) ماده (۳) اضافه گردد:</p> <p>دستورالعمل های نحوه مکانیابی محل های دفع و مدیریت این نوع از پسماندها توسط سازمان و وزارت نیرو تهیه و پس از تصویب در شورای عالی محیط زیست ابلاغ خواهد شد.</p> <p style="text-align: center;">کانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت:</p> <p>کارگروه ملی مدیریت پسماندها متشکل از نمایندگان سازمان، دستگاه های اجرایی، دستگاه های فرهنگی و بخش خصوصی به موجب آیین نامه اجرایی این قانون تشکیل می گردد و مسؤلیت هماهنگی، برنامه ریزی و سیاست گذاری در سطح ملی در حیطه این قانون را بر عهده خواهد داشت.</p> <p>وظایف کارگروه عبارت است از:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. ایجاد هماهنگی، برنامه ریزی و سیاست گذاری در جهت پیشنهاد تدوین، حذف یا اصلاح آیین نامه ها، دستورالعمل ها، شیوه نامه ها، استانداردها و مقررات و ضوابط نظام فنی و اجرایی مربوط به مدیریت پسماند یا مورد نیاز در حیطه قانون، از جمله: ۲. ایجاد هماهنگی و سیاست گذاری میان دستگاه های ذی ربط در اجرای امور فرهنگی، آموزشی و اطلاع رسانی ۳. تدوین، تنظیم و بازنگری جداول فهرست پسماندهای مخرب، حدود تشخیص پسماندهای ویژه و حدود قابل ملاحظگی با توجه به شرایط محیطی-اقلیمی کشور ۴. تصویب فهرست سالیانه شرکت های موضوع مواد ۵ و ۶ قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی (به پیشنهاد وزارت کشور، وزارت صمت و اتاق) جهت ارائه به سازمان امور مالیاتی. ۵. برنامه ریزی برای گسترش استفاده از مواد اولیه بازیافتی. 	نظر منتقدین طرح

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>۶. بررسی و تصویب الزامات مربوط به فعالیت اقتصادی در حوزه مدیریت پسماندها (تولید کالا و خدمات، به پیشنهاد وزارت کشور، وزارت صمت، سازمان برنامه، معاونت علمی و اتاق) از جمله نظام رتبه‌بندی پیمانکاران، الزامات قراردادهای و نحوه‌ی برون‌سپاری با اولویت مشارکت بخش خصوصی</p> <p>۷. پایش عملکرد و بررسی گزارش‌های دستگاه‌های مسئول در این قانون</p> <p>۸. آرایه سایر پیشنهادها مرتبط با مدیریت پسماندها</p> <p style="text-align: right;">وزارت نفت:</p> <p>نیازی به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست نیست و قبل از تهیه فهرست، باید حدود تشخیص ارائه گردد. همچنین هر دو تبصره حذف گردند.</p> <p>پیشنهاد اصلاح به شرح زیر:</p> <p>سازمان موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرائی ذیربط نسبت به تعیین حدود تشخیص پسماندهای خطرناک طی شش ماه و نیز طبقه‌بندی، شناسایی و فهرست‌بندی انواع پسماند ویژه بر حسب منابع تولید اقدام و حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب قانون آنها را به تصویب برساند.</p>	<p>نظر مدافعین طرح</p>
<p>ماده ۳- کارگروه متشکل از نمایندگان سازمان، دستگاه‌های اجرائی، دستگاه‌های فرهنگی و بخش خصوصی به موجب آیین‌نامه اجرائی این قانون تشکیل می‌گردد و مسئولیت هماهنگی، برنامه‌ریزی و سیاستگذاری در سطح ملی در حیطه این قانون را بر عهده خواهد داشت.</p> <p>تبصره- کارگروه موظف است نسبت به تعیین حدود تشخیص پسماندهای خطرناک طی شش ماه و سپس طبقه‌بندی، شناسایی و فهرست‌بندی انواع پسماند ویژه بر حسب منابع تولید و ماهیت آن‌ها طی یک سال از تصویب قانون، طبق شاخص‌های رایج نظیر ارزیابی چرخه عمر (به معنای در نظر گرفتن میزان آلاینده‌ی از ابتدای زنجیره ارزش تا انتهای زنجیره ارزش)، سهولت اقدامات پایان عمر محصولات (به عنوان مثال سهولت در بازیافت) و رد کرین (تولید گازهای گلخانه‌ای) و متناسب با استانداردهای بین‌المللی از جمله الحاقیه دوم طبقه‌بندی ضایعات کنوانسیون بازل مصوب سال ۱۹۸۹، دستورالعمل مکانیابی و همچنین شناسایی و برنامه‌ریزی جهت ساماندهی دفن‌گاه‌ها و دیوهای غیر اصولی، غیر بهداشتی و سنتی پسماند کشور اقدام و فهرست آنها را جهت تدوین و تصویب برنامه اقدام راهبردی به شورای عالی حفاظت محیط زیست ارائه نماید.</p>	<p>جمع‌بندی و پیشنهاد</p>
<p>ماده ۴ طرح (ماده ۳ قانون)</p>	
<p>موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظف است با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر دستگاه‌ها حسب مورد، استاندارد کیفیت و بهداشت محصولات و مواد بازیافتی و استفاده‌های مجاز آنها را تهیه نماید.</p>	<p>قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظف است با همکاری سازمان و دستگاه‌های اجرائی ذیربط، استاندارد کیفی و بهداشتی محصولات و مواد بازیافتی و استفاده مجاز از آنها و نیز استانداردهای اجرائی شامل احداث، بهره‌برداری و نگهداری از اماکن، تاسیسات، تجهیزات و ماشین آلات مدیریت پسماند را ظرف مدت حداکثر یکسال از تاریخ تصویب این قانون تهیه و ابلاغ نماید.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران:</p> <p>بخش‌های انتهایی ماده (۴) مبنی بر تدوین استانداردهای اجرائی شامل احداث، بهره‌برداری، نگهداری و غیره از سوی سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مبهم است. معمولاً چنین ضوابطی توسط سازمان برنامه و بودجه و دستگاه‌های ذیربط تهیه و در چارچوب ضوابط نظام فنی و اجرائی کشور ابلاغ می‌گردد.</p>	<p>نظر منتقدین طرح</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران:</p> <p>به موجب قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد، اولاً «سازمان ملی استاندارد» نهاد مرجع در این حوزه است و ثانیاً تمام متن مسندالیه حکم پیشنهادی، ذیل عبارت «مقررات فنی» قابل تعریف است. از همه مهمتر، پاسخ به این سوال که ظرف ۱۶ سال گذشته، عدم همکاری کدام دستگاهها باعث شده این حکم به اجرا در نیاید تا امروز ناچار به تغییر متن و تکرار حکم ۱۶ سال پیش شویم، برآوردی دقیق از توفیق یا عدم توفیق ماده پیشنهادی در آینده خواهد داد.</p> <p>پیشنهاد اصلاح عبارتی به شرح زیر:</p> <p style="text-align: center;">«سازمان ملی استاندارد موظف است،</p> <p>۱- استاندارد کیفی و بهداشتی محصولات و مواد بازیافتی و استفاده مجاز از آنها،</p> <p>۲- مقررات فنی فرآیندهای تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی، انتقال، پردازش، بازیابی و امحاء پسماندها، و</p> <p>۳- مقررات فنی احداث، بهره‌برداری و نگهداری از اماکن، تاسیسات، تجهیزات و ماشین آلات مدیریت پسماند را ظرف مدت حداکثر یکسال از تاریخ تصویب این قانون تهیه و ابلاغ نماید.»</p> <p style="text-align: center;">وزارت نفت:</p> <p>به موجب قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد، اولاً «سازمان ملی استاندارد» نهاد مرجع در این حوزه است و ثانیاً تمام متن مسندالیه حکم پیشنهادی، ذیل عبارت «معیارهای فنی» قابل تعریف است.</p> <p>پیشنهاد اصلاح به شرح زیر:</p> <p style="text-align: center;">سازمان ملی استاندارد موظف است،</p> <p>۱- استاندارد کیفی و بهداشتی محصولات و مواد بازیافتی و استفاده مجاز از آنها،</p> <p>۲- معیارهای فنی فرآیندهای تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی، انتقال، پردازش، بازیابی و امحاء پسماندها، و</p> <p>۳- معیارهای فنی احداث، بهره‌برداری و نگهداری از اماکن، تاسیسات، تجهیزات و ماشین آلات مدیریت پسماند را ظرف مدت حداکثر یکسال از تاریخ تصویب این قانون تهیه و ابلاغ نماید.</p>	<p>نظر مدافعین طرح</p>
<p>ماده ۴- سازمان ملی استاندارد موظف است ظرف مدت حداکثر یکسال از تاریخ تصویب این قانون بر فرآیند تدوین</p> <p>۱- استاندارد کیفی و بهداشتی مواد بازیافتی و استفاده مجاز از آنها،</p> <p>۲- مقررات فنی فرآیندهای تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی، انتقال، پردازش، بازیابی و امحاء پسماندها، و</p> <p>۳- مقررات فنی احداث، بهره‌برداری و نگهداری از اماکن، تاسیسات، تجهیزات و ماشین آلات مدیریت پسماند</p> <p>توسط دستگاههای اجرایی مکلف در این قانون نظارت و پس از ابلاغ بر اجرای آنها نظارت نماید.</p> <p>تبصره- سازمان موظف است با همکاری دستگاههای اجرایی ذیربط ظرف مدت حداکثر شش‌ماه از تصویب این قانون، ضوابط، شیوه‌نامه و دستورالعمل مربوط به مدیریت اجرایی پسماندها را تدوین و در شورای عالی حفاظت محیط زیست به تصویب برساند، دستگاههای اجرایی ذیربط مسئول نظارت بر اجرای ضوابط و دستورالعمل‌های مصوب می‌باشند.</p>	<p>جمع بندی و پیشنهاد</p>
<p>ماده ۵ طرح (ماده ۴ قانون)</p>	
<p>دستگاههای اجرایی ذیربط موظفند جهت بازیافت و دفع پسماندها، تدابیر لازم را به ترتیبی که در آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، اتخاذ نمایند. آیین‌نامه اجرایی مذکور می‌بایستی در برگزیده موارد زیر نیز باشد:</p> <p>۱- مقررات تنظیم شده موجب گردد تا تولید و مصرف، پسماند کمتری ایجاد نماید.</p> <p>۲- تسهیلات لازم برای تولید و مصرف کالاهایی که بازیافت آنها سهل‌تر است، فراهم شود و تولید و واردات محصولاتی که دفع یا بازیافت پسماند آنها مشکل‌تر است، محدود شود.</p> <p>۳- تدابیری اتخاذ شود که استفاده از مواد اولیه بازیافتی در تولید گسترش یابد.</p> <p>۴- مسئولیت تامین و پرداخت بخشی از هزینه‌های بازیافت بر عهده تولیدکنندگان محصولات قرار گیرد.</p>	<p>قانون مدیریت پسماندها</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>دستگاه‌های اجرائی ذیربط موظفند جهت بازیافت و دفع پسماندها، تدابیر لازم را به ترتیب ذیل اتخاذ نمایند.</p> <p>الف- تصویب ضوابط و دستورالعمل‌های اجرائی مورد نیاز موجب تولید و مصرف، پسماند کمتری گردد.</p> <p>ب- تسهیلات لازم برای تولید و مصرف کالاهایی که بازیافت آنها سهل‌تر است، فراهم و تولید و واردات محصولاتی که دفع یا بازیافت پسماند آنها مشکلتر است، محدود شود.</p> <p>ج- استفاده از مواد اولیه بازیافتی در تولید گسترش یابد.</p> <p>د- مسوولیت تامین و پرداخت بخشی از هزینه‌های بازیافت بر عهده تولیدکنندگان محصولات قرار گیرد.</p> <p>ه- متولی و ضمانت اجرایی در کلیه فرآیندهای مدیریت اجرائی پسماندهای عادی و ویژه اعم از شهری، کشاورزی، صنعتی و پزشکی، از تولید تا جمع‌آوری، پردازش، دفع و بازیافت تبیین گردد.</p> <p>و- نحوه تحقق مدیریت اجرائی آن بخش از پسماندهای شهری، صنعتی و کشاورزی که ویژه تلقی می‌شود، تعیین گردد.</p> <p>ز- عملیات تفکیک از مبدأ در کلیه سطوح اعم از خانگی، اماکن عمومی، دستگاه‌های اجرائی، شرکت‌ها و موسسات خصوصی صورت پذیرد.</p> <p>ح- ضوابطی به منظور حداکثرسازی بازیافت پسماندها و حداقل سازی دفن پسماندها تبیین گردد و در کلیه مراحل مدیریت پسماند از فناوری روز دنیا به جهت بهبود مدیریت اجرائی پسماند استفاده شود.</p> <p>تبصره- سازمان مکلف است نسبت به پایش سالانه و اصلاح و بازنگری مقررات و دستورالعمل‌های مربوطه با لحاظ تکنولوژی‌های روز، اقدام نماید.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>
<p style="text-align: center;">کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران:</p> <p>۱) در بند (الف) ذیل ماده (۵) به تصویب ضوابط و دستورالعمل‌های اجرائی مورد نیاز جهت تولید و مصرف پسماند کمتر از سوی دستگاه‌های اجرائی اشاره شده است. به نظر می‌رسد این دستورالعمل‌ها و ضوابط باید به صورت یکپارچه توسط دستگاه‌های اجرائی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان برنامه و بودجه، و در قالب ضوابط نظام فنی و اجرایی تهیه و ابلاغ گردند. لذا نیاز به بازنگری دارد.</p> <p>۲) بند (د) ماده (۵) مبنی بر تأمین و پرداخت بخشی از هزینه‌های بازیافت از سوی تولیدکنندگان محصولات مهم است. مشخص نیست این هزینه‌ها بر چه مبنا و توسط چه نهادی گردآوری و پرداخت می‌شوند. به نظر می‌رسد این ابهام باید مرتفع گردد.</p> <p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران:</p> <p>حذف عبارت «آیین‌نامه‌ها» حکم دقیق ماده ۴ قانون فعلی را، که به رغم ۱۶ سال اجرا نشده به یک تکلیف مبهم و بدون متولی تبدیل نموده است. عباراتی نظیر فناوری روز دنیا، حداکثر سازی بازیافت یا حداقل سازی دفن عبارات کلی و بدون متولی خواهند ماند، ضرورت دارد دقیق‌تر تعریف شوند.</p> <p style="text-align: center;">پیشنهاد اصلاح عبارتی به شرح زیر:</p> <p style="text-align: center;">بازگشت به متن قانون</p> <p style="text-align: center;">کانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت:</p> <p style="text-align: center;">پیشنهاد اصلاح عبارتی به شرح زیر:</p> <p>«کلیه دستگاه‌ها موظفند تدابیر لازم را به ترتیبی در مقررات، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، شیوه‌نامه‌های و مقررات خود لحاظ کنند که در برگیرنده موارد زیر نیز باشد:</p> <p>الف- تصویب ضوابط و دستورالعمل‌های اجرائی مورد نیاز موجب تولید و مصرف، پسماند کمتری گردد.</p> <p>ب- تسهیلات لازم برای تولید و مصرف کالاهایی که بازیافت آنها سهل‌تر است، فراهم و تولید و واردات محصولاتی که دفع یا بازیافت پسماند آنها مشکلتر است، محدود شود و دستورالعمل استاندارد نحوه مدیریت پسماند حاصل از کالا در هنگام دریافت شناسه کالا (ایران کد) ارائه گردد.</p> <p>ج- استفاده از مواد اولیه بازیافتی در تولید گسترش یابد و پسماندهای قابل بازیافت در محدوده کلانشهرها و روستاهای هر استان، به صورت رایگان توسط شهرداری‌ها یا دهیاری‌های هر استان در اختیار کارخانه‌های بازیافت فعال در استان قرار گیرد.</p> <p>د- مسوولیت تامین و پرداخت بخشی از هزینه‌های بازیافت بر عهده تولیدکنندگان محصولات قرار گرفته و این هزینه در انتهای چرخه به بازیافت‌کننده کالا تخصیص یابد.</p> <p>و- نحوه تحقق مدیریت اجرائی آن بخش از پسماندهای شهری، صنعتی و کشاورزی که ویژه تلقی می‌شود، تعیین گردد.</p> <p>ز- عملیات تفکیک از مبدأ در کلیه سطوح اعم از خانگی، اماکن عمومی، دستگاه‌های اجرائی، شرکت‌ها و موسسات خصوصی با بهبود محیط کسب‌وکارهای نوین صورت پذیرد.</p> <p>تبصره- سازمان مکلف است نسبت به پایش سالانه و ارایه پیشنهاد اصلاح و بازنگری مقررات و دستورالعمل‌های مربوطه اقدام نماید.»</p>	<p>نظر منتقدین طرح</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p style="text-align: right;">وزارت نفت:</p> <p>حذف عبارت «آیین نامه‌ها» حکم دقیق ماده ۴ قانون فعلی را، که به رغم ۱۶ سال اجرا نشده، به یک تکلیف مبهم و بدون متولی تبدیل نموده است. عباراتی نظیر فناوری روز دنیا، حداکثر سازی بازیافت یا حداقل سازی دفن عبارات کلی و بدون متولی خواهند ماند. بندهای (و) و (ز) به این ماده ارتباط ندارند.</p> <p>پیشنهاد اصلاح به شرح زیر:</p> <p>دستگاه‌های اجرایی ذیربط موظفند جهت بازیافت و دفع پسماندها، تدابیر لازم را به ترتیبی که در آیین نامه‌های اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، اتخاذ نمایند. آیین نامه اجرایی مذکور باید در برگرفته موارد زیر نیز باشد:</p> <p>الف- تصویب ضوابط و دستورالعمل‌های اجرائی مورد نیاز بطوری که تولید و مصرف، پسماند کمتری ایجاد کند.</p> <p>ب- تسهیلات لازم برای تولید و مصرف کالاهایی که بازیافت آنها سهل تر است، فراهم و تولید و واردات محصولاتی که دفع یا بازیافت پسماند آنها مشکلتر است، محدود شود.</p> <p>ج- استفاده از مواد اولیه بازیافتی در تولید گسترش یابد.</p> <p>د- مسوولیت تامین و پرداخت بخشی از هزینه‌های بازیافت بر عهده تولیدکنندگان محصولات قرار گیرد.</p> <p>ه- متولی و ضمانت اجرایی در کلیه فرآیندهای مدیریت اجرایی پسماندهای عادی و خطرناک اعم از شهری، کشاورزی، صنعتی و پزشکی، از تولید تا جمع آوری، پردازش، دفع و بازیافت تبیین گردد.</p> <p>و- ضوابطی به منظور حداکثرسازی بازیافت پسماندها و حداقل سازی دفن پسماندها تبیین گردد.</p> <p>تبصره- سازمان مکلف است نسبت به پایش سالانه و ارایه پیشنهاد اصلاح و بازنگری مقررات و دستورالعمل‌های مربوطه اقدام نماید.</p> <p style="text-align: right;">انجمن ملی پلیمر:</p> <p>پیشنهاد می گردد در بند (ج) سازوکارهای تشویقی برای گسترش استفاد مواد بازیافتی مثل تخفیف های مالیاتی و معافیت از پرداخت عوارض پسماند درج گردد.</p> <p>پیشنهاد می گردد در بند (د) هزینه های مدیریت پسماند از کل زنجیره ارزش تولید پسماند (از استخراج کننده گان مواد اولیه تا توزیع کنندگان و مصرف کنندگان) اخذ شود نه فقط تولید کنندگان محصولات</p> <p>پیشنهاد اصلاح عبارت:</p> <p>ج- استفاده از مواد اولیه بازیافتی با استفاده از سازوکارهای تشویقی در تولید گسترش یابد.</p> <p>د- مسوولیت تامین و پرداخت هزینه‌های بازیافت بر عهده کل زنجیره تولید و مصرف از استخراج کنندگان مواد اولیه تا مصرف کنندگان قرار گیرد.</p>	<p style="text-align: center;">نظر مدافعین طرح</p>
<p>ماده ۵- دستگاه‌های اجرایی ذیربط موظفند جهت مدیریت کارآمد پسماندها، تدابیر لازم را به ترتیبی که در آیین نامه‌های اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، اتخاذ نمایند. آیین نامه اجرایی مذکور باید در برگرفته موارد زیر نیز باشد:</p> <p>الف- تصویب ضوابط و دستورالعمل‌های اجرائی مورد نیاز بطوری که تولید و مصرف، پسماند کمتری ایجاد کند.</p> <p>ب- تسهیلات لازم برای تولید و مصرف کالاهایی که بازیافت آنها سهل تر است، فراهم و تولید و واردات محصولاتی که دفع یا بازیافت پسماند آنها مشکلتر است، محدود شود.</p> <p>پ- استفاده از مواد اولیه بازیافتی در تولید با اعطای ساز و کارهای تشویقی گسترش یابد.</p> <p>ت- مسوولیت تامین و پرداخت بخشی از هزینه‌های بازیافت بر عهده تولیدکنندگان محصولات در ابتدای زنجیره ارزش قرار گیرد.</p> <p>ث- متولی و ضمانت اجرایی در کلیه فرآیندهای مدیریت اجرایی پسماندهای خطرناک و غیرخطرناک اعم از شهری، کشاورزی، صنعتی و پزشکی، از تولید تا جمع آوری، پردازش، دفع و بازیافت تبیین گردد.</p> <p>ج- ضوابطی به منظور حداکثرسازی بازیافت پسماندها و حداقل سازی دفن پسماندها تبیین گردد.</p> <p>چ- مشارکت اجتماعی در عملیات تفکیک در زنجیره ارزش افزایش یابد.</p> <p>تبصره- سازمان مکلف است نسبت به پایش سالانه و ارایه پیشنهاد اصلاح و بازنگری مقررات و دستورالعمل‌های مربوطه اقدام نماید.</p>	<p style="text-align: center;">جمع بندی و پیشنهاد</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

ماده ۶ طرح (ماده ۵ قانون)

قانون مدیریت پسماندها	مدیریت‌های اجرایی پسماندها، موظفند براساس معیارها و ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ترتیبی اتخاذ نمایند تا سلامت، بهداشت و ایمنی عوامل اجرایی تحت نظارت آنها تامین و تضمین شود.
طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها	به منظور مدیریت اجرایی پسماندها کلیه دستگاه‌ها موظفند براساس دستورالعمل اجرایی که از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ظرف مدت ششماه تدوین و ابلاغ می‌گردد، ترتیبی اتخاذ نمایند تا سلامت، بهداشت و ایمنی عوامل اجرایی و محیط زیست تحت نظارت آنها تامین و تضمین شود.
نظر منتقدین طرح	<p style="text-align: center;">کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران:</p> <p>در بند (الف) ذیل ماده (۵) به تصویب ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی مورد نیاز جهت تولید و مصرف پسماند کمتر از سوی دستگاه‌های اجرایی اشاره شده است. به نظر می‌رسد این دستورالعمل‌ها و ضوابط باید توسط دستگاه‌های اجرایی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان برنامه و بودجه و قالب ضوابط نظام فنی و اجرایی تهیه و ابلاغ گردند. لذا نیاز به بازنگری دارد.</p> <p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران:</p> <p>تکلیفی که ۱۶ سال توسط مدیریت‌های اجرایی انجام نشده از گردن ایشان ساقط و به صورتی مبهم به کلیه دستگاه‌ها واگذار شده. پیشنهاد:</p> <p style="text-align: center;">بازگشت به متن قانون</p> <p style="text-align: center;">کانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت:</p> <p>برون‌سپاری کار به پیمانکار، از کارفرما سلب مسئولیت نمی‌کند. فلذا درست که همه موظفند به سلامت نیروهای تحت نظارت اهمیت دهند، ولی مجریان موظف‌ترند، و اگر کار هم به ایشان برون‌سپاری شده، برون‌سپاری‌کنندگان هم به همان اندازه موظفند.</p> <p style="text-align: center;">بازگشت به متن اولیه</p> <p style="text-align: center;">وزارت نفت:</p> <p>نیازی به تغییر قانون قبلی نیست.</p>
نظر مدافعین طرح	
جمع‌بندی و پیشنهاد	حذف ماده. (ایمنی و بهداشت عوامل انسانی ذیل مقررات فنی موضوع ماده ۴ طرح-ماده ۳ قانون قابل تعریف است.)

ماده ۷ طرح (ماده ۶ قانون)

قانون مدیریت پسماندها	سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه‌هایی که نقش اطلاع‌رسانی دارند و همچنین دستگاه‌های آموزشی و فرهنگی، موظفند جهت اطلاع‌رسانی و آموزش، جداسازی صحیح، جمع‌آوری و بازیافت پسماندها، اقدام و با سازمان‌ها و مسئولین مربوطه همکاری نمایند.
طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها	تبصره- وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنایع و معادن، کشور و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور کاهش پسماندهای کشاورزی، موظفند نسبت به اطلاع‌رسانی و آموزش روستاییان و تولیدکنندگان، اقدام لازم را به عمل آورند.
نظر منتقدین طرح	سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با همکاری کلیه دستگاه‌های آموزشی و فرهنگی و دستگاه‌های مکلف در این قانون موظفند حداکثر ظرف مدت ششماه پس از تصویب این قانون، ساز و کار اجرایی مرتبط با اطلاع‌رسانی و آموزش در حوزه تفکیک، جمع‌آوری، بازیافت پسماندها و توسعه کسب و کار برای استفاده مجدد از مواد بازیافتی را تدوین و به تصویب وزارت کشور برسانند.
نظر مدافعین طرح	تبصره ۱- سازمان صدا و سیما موظف است درخواست‌های تبلیغاتی، آموزشی و اطلاع‌رسانی در حوزه مدیریت پسماند را با لحاظ حداقل پنجده درصد (۵۰٪) تخفیف در تولید، پخش و انتشار در اولویت اجرایی خود قرار دهند.

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>تبصره ۲- وزارت کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت و کلیه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها موظفند به منظور کاهش پسماندهای شهری و روستایی، صنعتی، کشاورزی و پزشکی، عادی و ویژه نسبت به اطلاع رسانی و آموزش تولید و مصرف‌کنندگان، اقدام لازم را به عمل آورند.</p> <p>تبصره ۳- کلیه دستگاه‌های اجرائی موظفند به منظور کاهش تولید پسماند در محدوده اجرائی خود نسبت به اطلاع‌رسانی و آموزش کارکنان و مراجعین مربوطه اقدام لازم را به عمل آورند.</p>	
	<p style="text-align: center;">کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران:</p> <p>۱) تبصره (۱) ذیل ماده (۷) مبنی بر تخفیف پنجاه درصد (۵۰٪) از سوی صدا و سیما حذف گردد. اصولاً در اکثر قریب به اتفاق کشورها تبلیغ و اطلاع‌رسانی در زمینه حفاظت از محیط زیست و مدیریت پسماندها به صورت رایگان پخش می‌شود.</p> <p>۲) تبصره (۳) ذیل ماده (۷) حذف شود. زیرا مفاد آن به نحوی در تبصره (۲) ذیل ماده (۷) درج شده است.</p> <p>۳) در ماده (۸) مدیریت اجرایی کلیه پسماندهای تولیدی در خارج از حوزه وظایف شهرداری‌ها و دهیاری‌ها بر عهده بخش‌های اعلام شده است، لیکن در مورد تأمین هزینه‌های این مدیریت بحثی مطرح نشده است. زیرا برخلاف مدیریت اجرایی مستقر در شهرداری‌ها و دهیاری‌ها که هزینه‌هایی را براساس تعرفه‌ها از تولیدکنندگان زباله‌های خانگی دریافت می‌کنند، بخش‌های فاقد چنین سازوکاری هستند. لذا لازم است تا این ابهام مرتفع گردد و محل تأمین هزینه‌ها مشخص گردد.</p> <p style="text-align: center;">کانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت:</p> <p>وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم و تحقیقات و فناوری و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با همکاری کلیه دستگاه‌های آموزشی و فرهنگی و دستگاه‌های مکلف در این قانون موظفند حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب این قانون، ساز و کار اجرائی مرتبط با اطلاع‌رسانی و آموزش جامعه در حوزه کاهش تولید انواع پسماندها، تفکیک، جمع‌آوری، بازیافت و توسعه کسب و کار برای استفاده مجدد از مواد بازیافتی را و به تصویب وزارت کشور برسانند.</p> <p>تبصره - سازمان صدا و سیما موظف است هر گونه درخواست‌های تبلیغاتی، آموزشی و اطلاع‌رسانی در حوزه مدیریت پسماند را به صورت رایگان تولید، پخش و انتشار در اولویت اجرائی خود قرار دهند.</p> <p style="text-align: center;">وزارت نفت:</p> <p>تبصره ۲ به شرح زیر تغییر یابد:</p> <p>تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی موظفند به منظور کاهش انواع پسماندها نسبت به اطلاع رسانی و آموزش تولید و مصرف‌کنندگان، اقدام لازم را به عمل آورند.</p> <p>تبصره ۳ حذف شود.</p>
	<p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران:</p> <p style="text-align: right;">موافق</p>
	<p style="text-align: center;">نظر مدافعین طرح</p>
<p>ماده ۶- وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم و تحقیقات و فناوری، شورای عالی انقلاب فرهنگی و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با همکاری کلیه دستگاه‌های آموزشی و فرهنگی و دستگاه‌های مکلف در این قانون موظفند حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب این قانون، ساز و کار اجرائی مرتبط با اطلاع‌رسانی و آموزش جامعه در حوزه کاهش تولید انواع پسماندها، تفکیک، جمع‌آوری، بازیافت و توسعه کسب و کار برای استفاده مجدد از مواد بازیافتی را به تصویب وزارت کشور برسانند.</p> <p>تبصره- سازمان صدا و سیما موظف است هرگونه درخواست‌های تبلیغاتی، آموزشی و اطلاع‌رسانی در حوزه مدیریت پسماند را به صورت رایگان تولید، پخش و انتشار در اولویت اجرائی خود قرار دهند.</p>	<p style="text-align: center;">نظر مدافعین طرح</p>
	<p style="text-align: center;">نظر جمع‌بندی و پیشنهاد</p>
ماده ۸ طرح (ماده ۷ قانون)	
<p>مدیریت اجرایی کلیه پسماندها غیر از صنعتی و ویژه در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری و دهیاری‌ها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به عهده بخش‌های آموزشی و فرهنگی می‌باشد. مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی ویژه به عهده تولیدکننده خواهد بود. در صورت تبدیل آن به پسماند عادی به عهده شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخش‌های آنها خواهد بود.</p> <p>تبصره- مدیریت‌های اجرایی می‌توانند تمام یا بخشی از عملیات مربوط به جمع‌آوری، جداسازی و دفع پسماندها را به اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار نمایند.</p>	<p style="text-align: center;">قانون مدیریت پسماندها</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها	<p>مدیریت اجرائی کلیه پسماندهای تولیدی از منابع شهری/روستایی، کشاورزی و صنعتی در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری و دهیاریها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداریها و دهیاریها به عهده بخشداریها می‌باشد.</p> <p>تبصره- شهرداری، دهیاری، بخشداری در خصوص پسماند عادی و ویژه می‌توانند تمام یا بخشی از عملیات مربوط به جمع‌آوری، جداسازی و دفع پسماندها را به پیمانکارانی (اشخاص حقیقی و حقوقی) که دارای تاییدیه فنی و زیست محیطی از مراجع ذیصلاح بوده از طریق مناقصه واگذار نمایند.</p>
نظر منتقدین طرح	<p style="text-align: center;">کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران:</p> <p>در تبصره ذیل ماده (۸) به پیمانکاران (اشخاص حقیقی و حقوقی) دارای تاییدیه فنی و زیست محیطی از مراجع ذیصلاح اشاره شده است، لیکن در مورد مرجع تایید صلاحیت این دسته از پیمانکاران اشاره نشده است. لذا پیشنهاد می‌شود این موضوع مشخص گردد.</p> <p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران:</p> <p>ضرورت دارد اشخاص مجاز و شرایط عمومی مبادله در یک بند تعریف و در سایر بندها به آن ارجاع شود. پیشنهاد اصلاح تبصره:</p> <p>«مدیریت اجرائی کلیه پسماندهای تولیدی از منابع شهری/روستایی، کشاورزی و صنعتی در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری و دهیاریها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداریها و دهیاریها به عهده بخشداریها می‌باشد.</p> <p>تبصره- مدیریت‌های اجرایی می‌توانند تمام یا بخشی از عملیات مربوط به جمع‌آوری، جداسازی، بازیابی و امحاء پسماندها را مطابق احکام ذیل ماده ۱۷ (ماده ۱۶ قانون فعلی) از طریق مناقصه به پیمانکاران واگذار نمایند.»</p> <p style="text-align: center;">کانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت:</p> <p>«مسئولیت کلیه اقدامات مربوط به برنامه‌ریزی، ساماندهی، مراقبت و عملیات اجرایی مدیریت پسماندهای شهری، روستایی و کشاورزی در شهرها و روستاها و حریم آنها بر عهده شهرداری و دهیاریها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداریها و دهیاریها بر عهده بخشداریها می‌باشد. مسئولیت مدیریت پسماندهای صنعتی بر عهده تولیدکننده خواهد بود.</p> <p>تبصره ۱- شخصیت حقیقی یا حقوقی مسئول مدیریت پسماند می‌تواند تمام یا بخشی از عملیات اجرایی مدیریت پسماندها را مطابق احکام ذیل ماده ۱۷ (ماده ۱۶ قانون فعلی) از طریق مناقصه به پیمانکاران واگذار نمایند. واگذاری و برون‌سپاری عملیات توسط شخص مسئول به پیمانکار از شخص مسئول سلب مسئولیت نمی‌کند.</p> <p>تبصره ۲- الزامات مربوط به فعالیت پیمانکاران حوزه مدیریت پسماند «توسط کارگروه ظرف ۶ ماه تدوین و به شورای عالی محیط‌زیست ارائه خواهد شد/مطابق آیین‌نامه این قانون خواهد بود.»</p> <p>تبصره ۳- برنامه‌ریزی اقدامات مربوط به ساماندهی، مراقبت و عملیات اجرایی مدیریت پسماندها در شهرها و روستاها، باید به صورت سالیانه به تایید سازمان شهرداریها و دهیاری‌های وزارت کشور «برسد/رسیده، گزارش آن به کارگروه ارائه گردد.»</p> <p style="text-align: center;">وزارت نفت:</p> <p>مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی خارج از حوزه شهرداریها نباید به بخشداریها واگذار گردد. بخصوص درمورد صنایع بزرگ که طی ۱۶ سال قبل بدون دخالت بخشداریها، این مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی را به امحاکنندگان ذیصلاح متعدد واگذار کرده اند و در مواردی، پسماندها به تولیدکننده اصلی جهت احیا/بازیابی ارجاع داده شده است لذا نیاز به تغییر مدیریت اجرایی (در سطح بخشداری/شهرداری) نیست. مشکلات ناشی از اجرای نامناسب این ماده توسط بخشداریها حل نمی‌شود و باید شیوه‌واگذاری و کمیت و کیفیت پیمانکاران ذیصلاح بهبود یابد. گره زدن این مهم به بخشداریها/شهرداریها باعث ایجاد بروکراسی می‌شود و ممکن است زمینه ساز فساد گردد.</p> <p>پیشنهاد اصلاح به شرح زیر:</p> <p>مدیریت اجرایی کلیه پسماندها غیر از صنعتی در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری و دهیاریها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداریها و دهیاریها به عهده بخشداریها می‌باشد. مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی به عهده تولیدکننده خواهد بود.</p> <p>تبصره- مدیریت‌های اجرایی می‌توانند تمام یا بخشی از عملیات مربوط به جمع‌آوری، جداسازی و دفع پسماندها را به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای تاییدیه فنی و زیست محیطی از مراجع ذیصلاح واگذار نمایند.</p> <p>تبصره - وزارت کشور موظف است ضوابط و دستورالعمل‌های مدیریت پسماندهای خطرناک مشمول این ماده را تدوین و تدابیر لازم جهت اجرایی شدن آن‌ها از طریق شهرداری، دهیاری و بخشداریها اتخاذ نماید.</p>
نظر مدافعین طرح	

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>ماده ۷- مدیریت اجرایی کلیه پسماندها غیر از صنعتی و خطرناک در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری و دهیاری‌ها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به عهده بخش‌داری‌ها می‌باشد. مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی و خطرناک به عهده تولید کننده خواهد بود و در صورت تبدیل آن به پسماند عادی به عهده شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخش‌داری‌ها خواهد بود.</p> <p>تبصره ۱- مدیریت اجرایی پسماند می‌تواند تمام یا بخشی از وظایف خود را مطابق احکام ذیل ماده ۱۱ از طریق مناقصه به پیمانکاران واگذار نمایند. واگذاری و برون‌سپاری عملیات توسط مدیریت اجرایی به پیمانکار از مدیریت اجرایی سلب مسئولیت نمی‌کند.</p> <p>تبصره ۲- الزامات مربوط به فعالیت پیمانکاران حوزه مدیریت پسماند مطابق آیین‌نامه این قانون خواهد بود.</p> <p>تبصره ۳- برنامه‌ریزی، ساماندهی و مراقبت فرآیند مدیریت پسماندها در شهرها و روستاها بر عهده مدیریت اجرایی است و باید به صورت سالیانه به تایید سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور، رسیده و گزارش آن به کارگروه ارائه گردد.</p>	جمع‌بندی و پیشنهاد
--	-------------------------------

ماده ۹ طرح (ماده ۸ قانون)

<p>مدیریت اجرایی می‌تواند هزینه‌های مدیریت پسماندها را از تولید کننده پسماند با تعرفه‌ای که طبق دستورالعمل وزارت کشور توسط شوراهای اسلامی بر حسب نوع پسماند تعیین می‌شود، دریافت نموده و فقط صرف هزینه‌های مدیریت پسماند نماید.</p>	قانون مدیریت پسماندها
<p>شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخش‌داری‌ها موظفند بهای خدمات مرتبط با مدیریت پسماندها را از تولید کننده پسماند طبق تعرفه پیشنهادی شوراهای اسلامی شهر و روستا و دستورالعمل ابلاغی وزارت کشور برحسب نوع پسماند، دریافت نموده و هزینه‌های دریافت شده را صرفاً جهت مدیریت پسماند مصرف نمایند.</p> <p>تبصره ۱- دستگاه‌های اجرائی موظف در این قانون، مکلفند سازوکار و سیاست‌های تشویقی به منظور تفکیک از مبدأ در واحدهای مختلف تولیدی را تنظیم و اعمال نمایند.</p> <p>تبصره ۲- در صورت تصویب تعرفه به میزان کمتر از تعرفه تعیین شده، شوراهای اسلامی شهر و روستا موظف به تأمین مابه‌التفاوت این تعرفه از محل منابع درآمدی شهرداری‌ها و پیش بینی آن در بودجه سالانه شهرداری می‌باشند.</p>	طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها
<p style="text-align: center;">کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران:</p> <p>تبصره (۱) ذیل ماده (۹) مبهم است و مشخص نیست چه نوع سیاست‌های تشویقی مدنظر می‌باشد. برای مثال در بسیاری از کشورها برای تشویق تفکیک از مبدأ برخی از پسماندها از سیستم ودیعه - بازپرداخت (deposit-refund system) استفاده می‌شود. به نظر می‌رسد باید چنین سازوکاری در این بند صراحتاً اشاره گردد.</p> <p style="text-align: center;">قانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت:</p> <p style="text-align: right;">پیشنهاد اول: حذف</p> <p>شهرداری یک بار از محل مالیات بر ارزش افزوده در قالب قانون تجمیع عوارض تأمین درآمد می‌کند، اما مجدداً یک بار هم از عوارض شهری می‌گیرد و اینجا هم به دنبال اخذ محی جدیدی برای درآمد است.</p> <p style="text-align: right;">پیشنهاد دوم: اصلاح</p> <p>شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخش‌داری‌ها موظفند بهای خدمات مرتبط با مدیریت پسماندها را از تولید کننده نهایی پسماند/شهروندان طبق تعرفه پیشنهادی شوراهای اسلامی شهر و روستا و دستورالعمل ابلاغی وزارت کشور برحسب میزان پسماند تولیدی در قالب عوارض شهری دریافت نموده و هزینه‌های دریافت شده را صرفاً جهت مدیریت پسماند مصرف نمایند.</p> <p>تبصره ۱- کلیه دستگاه‌های اجرائی، مکلفند با بهبود محیط کسب و کار برای فعالیت بخش خصوصی زمینه ایجاد سازوکار و سیاست‌های تشویقی به منظور تفکیک از مبدأ در سراسر کشور را ایجاد نمایند.</p> <p>منظور از تبصره زیر Gatefee است؟ اگر بله، باید به جای کمتر از تعرفه، عبارت بیشتر از تعرفه قرار بگیرد:</p> <p>تبصره ۲- در صورت تصویب تعرفه به میزان کمتر از تعرفه تعیین شده، شوراهای اسلامی شهر و روستا موظف به تأمین مابه‌التفاوت این تعرفه از محل منابع درآمدی شهرداری‌ها و پیش بینی آن در بودجه سالانه شهرداری می‌باشند.</p>	نظر منتقدین طرح

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

نظر مدافعین طرح	<p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران: موافق</p> <p style="text-align: center;">وزارت نفت:</p> <p>معانی تعرفه تصویب شده و تعرفه تعیین شده در تبصره ۲ مبهم است. همچنین این تبصره به صلاح سیستم مدیریت پسماند نیست. سیستم های مدیریت پسماند باید بودجه سالیانه خود را از محل درآمدها تامین کنند تا سیستم بسمت پایداری مالی حرکت کند. پیشنهاد اصلاح به شرح زیر: تبصره ۲ حذف شود.</p>
جمع بندی و پیشنهاد	<p>ماده ۸- شهرداری ها، دهیاری ها و بخشداری ها موظفند بهای خدمات مدیریت پسماندها (غیر از پسماندهای صنعتی و خطرناک) تولیدی از منابع شهری و روستایی، را از تولید کننده پسماند طبق تعرفه پیشنهادی شوراهای اسلامی شهر و روستا و دستورالعمل ابلاغی وزارت کشور برحسب نوع پسماند، دریافت نموده و هزینه های دریافت شده را صرفا جهت مدیریت پسماند مصرف نمایند.</p> <p>تبصره- در صورت تصویب بهای خدمات به میزان کمتر از تعرفه تعیین شده، شوراهای اسلامی شهر و روستا موظف به تأمین مابه التفاوت این تعرفه از محل منابع درآمدی شهرداری ها و پیش بینی آن در بودجه سالانه شهرداری می باشند.</p>

ماده ۱۰ طرح (ماده ۹ قانون)

قانون مدیریت پسماندها	<p>وزارت کشور با هماهنگی سازمان، موظف است برنامه ریزی و تدابیر لازم برای جداسازی پسماندهای عادی را به عمل آورده و برنامه زمان بندی آن را تدوین نماید. مدیریت های اجرایی مندرج در ماده (۷) این قانون موظفند در چارچوب برنامه فوق و در مهلتی که در آیین نامه اجرایی این قانون، پیش بینی می شود، کلیه پسماندهای عادی را به صورت تفکیک شده جمع آوری، بازیافت یا دفن نمایند.</p>
طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها	<p>سازمان با همکاری سایر دستگاه های اجرائی ذیربط، موظفانند بر اساس کلیه ملاحظات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، سیاسی و زیست محیطی، نسبت به تدوین برنامه راهبردی جامع مدیریت پسماند کشور (شامل تولید، ذخیره سازی، جمع آوری، جدا سازی حمل و نقل، بازیافت، پردازش و دفع) به تفکیک استانی و با لحاظ شرایط اقلیمی و مقتضیات محلی حداکثر ظرف مدت یکسال اقدام و اصلاحات مورد نیاز را در آیین نامه اجرائی این قانون اعمال نماید.</p> <p>تبصره: سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است اعتبارات لازم برای اجرای برنامه موضوع این ماده را در بودجه سنواتی لحاظ نماید.</p>
نظر منتقدین طرح	<p style="text-align: center;">کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران:</p> <p>۱) در ماده (۱۰) سازمان حفاظت محیط زیست مکلف شده است تا براساس کلیه ملاحظات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سیاسی و زیست محیطی نسبت به تدوین برنامه راهبردی جامع مدیریت پسماندها کشور و ... اقدام نماید. با توجه به اینکه سازمان حفاظت محیط زیست یک دستگاه نظارتی است و موضوع سیاست گذاری اجرایی در زمره وظایف سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور میباشد، لذا وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور) باید برنامه راهبردی جامع را تهیه نماید. لذا نیاز به بازنگری دارد.</p> <p>۲) تبصره ذیل ماده (۱۰) به شرح زیر اصلاح شود:</p> <p>سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است اعتبارات لازم را براساس رعایت مفاد ماده ۲۳ احکام دائمی مصوب (۹۵/۱۱/۱۰) اعتبارات لازم برای اجرای برنامه موضوع این ماده را در بودجه سنواتی لحاظ نماید.</p> <p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران:</p> <p>سنگ بزرگ نشانه نزدن است. تکلیفی به مراتب ساده تر سالها است که بر زمین مانده. سنگین کردن آن و موکول کردن ماده ۱۱ به اجرای این ماده عملا انجام ندادن هر دو کار از بن و اساس است.</p> <p style="text-align: right;">پیشنهاد:</p> <p style="text-align: center;">بازگشت به متن قانون</p> <p style="text-align: center;">کانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت:</p> <p>پیشنهاد اول: حذف کامل ماده.</p> <p>منظور از طرح جامع چیست؟ چه چیزهایی قرار است در طرح جامع مشخص شود و تا چند سال اجرا شود و به چه دستاوردهایی برسد؟ میزان نفوذ و مشارکت نقش آفرینان اصلی (جامعه و بخش خصوصی) در تصمیم گیری، تدوین و تصویب طرح جامع چقدر است؟ سرنوشت طرح های جامع قبلی به کجا انجامیده؟</p> <p style="text-align: right;">پیشنهاد دوم: اصلاح</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>وزارت کشور با همکاری سایر دستگاه‌های ذی‌ربط موظف است بر اساس کلیه ملاحظات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، سیاسی و زیست محیطی، نسبت به تدوین برنامه راهبردی جامع مدیریت پسماند کشور (شامل تولید، ذخیره سازی، جمع آوری، جدا سازی حمل و نقل، بازیافت، پردازش و دفع) به تفکیک استانی و با لحاظ شرایط اقلیمی و مقتضیات محلی حداکثر ظرف مدت یک سال اقدام نموده موارد را جهت تصویب به کارگروه ملی ارائه نماید.</p> <p>تبصره: سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است اعتبارات لازم را براساس رعایت مفاد ماده ۲۳ احکام دائمی مصوب (۹۵/۱۱/۱۰) اعتبارات لازم برای اجرای برنامه موضوع این ماده را در بودجه سنواتی لحاظ نماید.</p> <p style="text-align: right;">وزارت نفت:</p> <p>ضرورت تهیه برنامه راهبردی جامع مدیریت پسماند کشور مورد تردید است. همچنین مسوولیت آن با سازمان نیست. لذا این پیشنهاد (ماده ۱۰ طرح اصلاحی) مورد قبول نیست.</p> <p>از طرفی، درخصوص ماده ۹ قانون فعلی، لازم بذکر است که لزوم یا عدم لزوم جمع آوری تفکیک شده و میزان آن باید در طرح های جامع پسماند مربوط به هر شهر یا منطقه تدوین شده باشد.</p> <p>پیشنهاد می شود این ماده (ماده ۹ قانون فعلی) حذف گردد و متن دیگری جایگزین آن نگردد.</p>	<p>نظر مدافعین طرح</p>
<p>حذف ماده</p>	<p>جمع بندی و پیشنهاد</p>

ماده ۱۱ طرح (ماده ۱۰ قانون)

<p>وزارت کشور موظف است در اجرای وظایف مندرج در این قانون، ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به تهیه دستورالعمل تشکیلات و ساماندهی مدیریت اجرایی پسماندها در شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخشداری‌ها اقدام نماید.</p>	<p>قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>وزارت کشور موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس انجام مطالعات راهبردی، نسبت به تدوین دستورالعمل ساماندهی تشکیلات و مدیریت اجرایی پسماندها در شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخشداری‌ها اقدام نماید.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>
<p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران:</p> <p>موکول کردن حکم این ماده به سنگ بزرگی که در ماده قبل تکلیف شده عملاً انجام ندادن هر دو کار از بن و اساس است.</p> <p style="text-align: right;">پیشنهاد:</p> <p style="text-align: center;">بازگشت به متن قانون</p> <p style="text-align: center;">قانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت:</p> <p>وزارت کشور موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به تدوین دستورالعمل ساماندهی تشکیلات سازمانی مدیریت پسماندها در شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخشداری‌ها اقدام نماید.</p> <p>تبصره - سازمان شهرداری‌ها موظف است گزارش مربوط به این ماده و پایش های سالیانه این ماده را به صورت عمومی منتشر نماید.</p> <p style="text-align: right;">وزارت نفت:</p> <p>نیاز به انجام مطالعات راهبردی نیست لذا پیشنهاد اصلاح به شرح زیر:</p> <p>وزارت کشور موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه، نسبت به تدوین دستورالعمل ساماندهی تشکیلات و مدیریت اجرایی پسماندها در شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و بخشداری‌ها اقدام نماید.</p>	<p>نظر منتقدین طرح</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

	نظر مدافعین طرح
<p>ماده ۹- وزارت کشور موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به تدوین دستورالعمل ساماندهی تشکیلات سازمانی مدیریت پسماندها در شهرداریها، دهیاریها و بخشداریها اقدام نماید.</p> <p>تبصره - سازمان شهرداریها موظف است گزارش و پایش های سالیانه مربوط به این ماده را به صورت عمومی منتشر نماید.</p>	جمع بندی و پیشنهاد

ماده ۱۲ طرح (ماده ۱۱ قانون)

<p>سازمان موظف است با همکاری وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (در مورد پسماندهای پزشکی)، صنایع و معادن، نیرو و نفت (در مورد پسماندهای صنعتی و معدنی)، جهاد کشاورزی (در مورد پسماندهای کشاورزی) ضوابط و روش های مربوط به مدیریت اجرایی پسماندها را تدوین و در شورای عالی حفاظت محیط زیست به تصویب برساند، وزارتخانه های مذکور مسئول نظارت بر اجرای ضوابط و روش های مصوب هستند.</p>	قانون مدیریت پسماندها
<p>سازمان موظف است با همکاری دستگاه های اجرایی ذیربط ظرف مدت حداکثر شش ماه از تصویب این قانون، ضوابط، شیوه نامه و دستورالعمل مربوط به مدیریت اجرایی پسماندها را تدوین و در شورای عالی حفاظت محیط زیست به تصویب برساند، دستگاه های اجرایی ذیربط مسئول نظارت بر اجرای ضوابط و دستورالعمل های مصوب می باشند.</p>	طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها
<p style="text-align: center;">کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران:</p> <p>(۱) ماده (۱۲) به شرح زیر اصلاح گردد:</p> <p>سازمان موظف است با همکاری سازمان برنامه و بودجه و سایر دستگاه های اجرایی ذیربط ظرف مدت حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون، ضوابط و دستورالعمل های مربوط به مدیریت اجرایی پسماندها را در قالب ضوابط نظام فنی و اجرایی کشور تهیه و ابلاغ نماید.</p> <p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران:</p> <p>تکلیف ماده ۱۱ قانون به رغم ۱۶ سال به اجرا در نیامده و با پاک کردن نام دستگاه های مسئول و احاله عام آن به دستگاه های اجرایی عملاً قابلیت اجرای این حکم را نیز سلب خواهد نمود.</p> <p style="text-align: right;">پیشنهاد:</p> <p style="text-align: center;">بازگشت به متن قانون</p>	نظر منتقدین طرح
وزارت نفت: مورد تایید است.	نظر مدافعین طرح
انتقال به تبصره ذیل ماده ۴	جمع بندی و پیشنهاد

ماده ۱۳ طرح (ماده ۱۲ قانون)

<p>محل های دفن پسماندها براساس ضوابط زیست محیطی توسط وزارت کشور با هماهنگی سازمان و وزارت جهاد کشاورزی تعیین خواهد شد.</p> <p>تبصره ۱- شورای عالی شهرسازی و معماری موظف است در طرح های ناحیه ای جامع، مناطق مناسبی را برای دفع پسماندها در نظر بگیرد.</p> <p>تبصره ۲- وزارت کشور موظف است اعتبارات، تسهیلات و امکانات لازم را جهت ایجاد و بهره برداری از محل های دفع پسماندها راسا یا توسط بخش خصوصی فراهم نماید.</p>	قانون مدیریت پسماندها
---	--------------------------------------

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

	<p>محل استقرار اماکن و تاسیسات مدیریت پسماندها بر اساس «ضوابط و معیارهای استقرار واحدها و فعالیت‌های صنعتی و تولیدی و خدماتی» مصوب ۱۳۹۰/۳/۸ هیئت دولت، توسط کارگروهی متشکل از سازمان، وزارت کشور، وزارت راه و شهرسازی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت جهاد کشاورزی تعیین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست خواهد شد.</p> <p>تبصره ۱- شورای عالی شهرسازی و معماری موظف است در طرح‌های ناحیه‌ای جامع، مناطق مناسبی را با کاربری مدیریت پسماندها در نظر بگیرد.</p> <p>تبصره ۲- وزارت کشور موظف است اعتبارات، تسهیلات و امکانات لازم را جهت ایجاد و بهره‌برداری از اماکن و تاسیسات مدیریت پسماندها را فراهم نماید.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>
	<p style="text-align: center;">کانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت:</p> <p>واحدهای تولیدی، خدماتی و تاسیسات حوزه مدیریت ضایعات و پسماندها از شعاع استقرار صنایع از کلانشهرها مستثنی خواهد بود و معیارها، ضوابط و نحوه مکانیابی جهت محل استقرار این واحدها، توسط کارگروه تعیین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست خواهد شد.</p> <p>تبصره ۱- شورای عالی شهرسازی و معماری موظف است در طرح‌های ناحیه‌ای جامع، مناطق مناسبی را با کاربری مدیریت ضایعات و پسماندها در نظر بگیرد.</p> <p>تبصره ۲- وزارت کشور موظف است زمینه‌های همکاری با صنایع و فعالان اقتصادی کنونی حوزه مدیریت پسماند را ایجاد نموده، در صورت نیاز و با هماهنگی اتاق ایران، جهت احداث اماکن و تاسیسات مدیریت پسماندها با اولویت مشارکت بخش خصوصی، اعتبارات، تسهیلات و امکانات لازم را فراهم نماید.</p> <p style="text-align: center;">وزارت نفت:</p> <p>سازمان و دستگاه‌های اجرایی به جای تعیین مصداق باید تعیین معیار کنند. تعیین محل‌های دفن وظیفه سازمان و دستگاه‌های اجرایی نیست بلکه باید ضوابط و راهنماهای لازم تهیه شود تا شهرها و صنایع بتوانند طبق ضوابط تعیین شده محل‌های دفع و دفن پسماند را تعیین کنند.</p> <p>پیشنهاد اصلاح به شرح زیر:</p> <p>ضوابط و معیارهای مکانی یابی، طراحی و بهره‌برداری محل‌های دفع و دفن پسماندهای خطرناک و غیرخطرناک، توسط سازمان با همکاری دستگاه‌های اجرایی مرتبط مانند وزارت کشور، جهاد و کشاورزی، صمت، نفت، نیرو و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و راه و شهرسازی تعیین خواهد شد. تایید محل‌های دفع و دفن پسماند بر طبق این ضوابط و توسط سازمان انجام خواهد شد.</p> <p>تبصره ۱: دولت موظف است اعتبارات، تسهیلات و امکانات لازم را جهت ایجاد و بهره‌برداری از اماکن و تاسیسات مدیریت پسماندها را فراهم نماید.</p>	<p>نظر منتقدین طرح</p>
		<p>نظر مدافعین طرح</p>
	<p>ماده ۱۰- واحدهای تولیدی، خدماتی و تاسیسات حوزه مدیریت ضایعات و پسماندها از شعاع استقرار صنایع از کلانشهرها مستثنی خواهد بود و معیارها، ضوابط و نحوه مکانیابی جهت محل استقرار این واحدها، توسط کارگروه تعیین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست خواهد شد.</p> <p>تبصره ۱- دولت موظف است اعتبارات، تسهیلات و امکانات لازم را جهت ایجاد و بهره‌برداری از اماکن و تاسیسات مدیریت پسماندها را فراهم نماید.</p> <p>تبصره ۲- وزارت کشور موظف است با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تامین اعتبار برای پروژه‌های مدیریت پسماند را علاوه بر منابع نقدی، در چارچوب تئاتر، اوراق بهادار و سایر ابزارهای مالی رایج کشور طراحی و جهت انجام پروژه‌های مذکور با مشارکت بخش خصوصی، اعتبارات، تسهیلات و امکانات لازم را فراهم نماید.</p>	<p>جمع‌بندی و پیشنهاد</p>
<p>ماده ۱۴ طرح (ماده ۱۳ قانون)</p>		
	<p>مخلوط کردن پسماندهای پزشکی با سایر پسماندها و تخلیه و پخش آنها در محیط و یا فروش، استفاده و بازیافت این نوع پسماندها ممنوع است.</p>	<p>قانون مدیریت پسماندها</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>مخلوط کردن پسماندهای پزشکی با سایر پسماندها و تخلیه و پخش آنها در محیط و یا فروش، استفاده و بازیافت این نوع پسماندها ممنوع است.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>وزارت نفت: پیشنهاد اصلاح به شرح زیر: مخلوط کردن پسماندهای خطرناک پزشکی با سایر پسماندها و تخلیه و پخش آنها در محیط و یا فروش، استفاده و بازیافت این نوع پسماندها ممنوع است.</p>	<p>نظر منتقدین طرح</p>
	<p>نظر مدافعین طرح</p>
<p>ماده ۱۵- مخلوط کردن پسماندهای خطرناک پزشکی با سایر پسماندها و تخلیه و پخش آنها در محیط و یا فروش، استفاده و بازیافت این نوع پسماندها ممنوع است.</p>	<p>جمع بندی و پیشنهاد</p>

ماده ۱۵ طرح (ماده ۱۴ قانون)

<p>نقل و انتقال برون مرزی پسماندهای ویژه تابع مقررات کنوانسیون بازل و با نظارت مرجع ملی کنوانسیون خواهد بود. نقل و انتقال درون مرزی پسماندهای ویژه تابع آیین نامه اجرایی مصوب هیئت وزیران خواهد بود.</p>	<p>قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>نقل و انتقال برون مرزی پسماندهای ویژه تابع مقررات کنوانسیون بازل و با نظارت مرجع ملی کنوانسیون خواهد بود. نقل و انتقال پسماندهای عادی و ویژه در داخل مرزها و مابین استان‌های جمهوری اسلامی ایران نیز تابع آیین نامه اجرایی است که بنا به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>کانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت: «نقل و انتقال برون مرزی پسماندهای خطرناک تابع مقررات کنوانسیون بازل و با نظارت مرجع ملی کنوانسیون خواهد بود. نقل و انتقال پسماندهای خطرناک در داخل مرزها و مابین استان‌های جمهوری اسلامی ایران نیز تابع مقررات فنی مربوطه است.»</p> <p>وزارت نفت: پیشنهاد اصلاح به شرح زیر: نقل و انتقال برون مرزی پسماندهای ویژه تابع مقررات کنوانسیون بازل و با نظارت مرجع ملی کنوانسیون خواهد بود. نقل و انتقال پسماندهای عادی و خطرناک در داخل مرزها و مابین استان‌های کشور نیز تابع آیین نامه اجرایی است که بنا به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی تهیه و با هماهنگی سازمان و دستگاه‌های اجرایی مرتبط به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p>	<p>نظر منتقدین طرح</p>
	<p>نظر مدافعین طرح</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>ماده ۱۲- نقل و انتقال برون مرزی پسماندهای خطرناک تابع مقررات کنوانسیون بازل و با نظارت مرجع ملی کنوانسیون خواهد بود. نقل و انتقال پسماندهای خطرناک در داخل مرزها و مابین استان‌های جمهوری اسلامی ایران نیز تابع مقررات فنی مربوطه است.</p>	<p>جمع‌بندی و پیشنهاد</p>
--	--------------------------------------

ماده ۱۶ طرح (ماده ۱۵ قانون)

<p>تولیدکنندگان آن دسته از پسماندهایی که دارای یکی از ویژگی‌های پسماندهای ویژه نیز می‌باشند، موظفند با بهینه‌سازی فرآیند و بازیابی، پسماندهای خود را به حداقل برسانند و در مواردی که حدود مجاز در آیین‌نامه اجرایی این قانون پیش‌بینی شده است، در حد مجاز، نگهدارند.</p>	<p>قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>تولیدکنندگان آن دسته از پسماندهایی که دارای یکی از ویژگی‌های پسماندهای ویژه می‌باشند، موظفند با بهینه‌سازی فرآیند تولید محصول و اجرای روش‌های بازیابی مواد، پسماندهای خود را به حد مجازی که برای آنها در آیین‌نامه اجرایی این قانون پیش‌بینی شده، رسانیده و میزان آن را حفظ نمایند.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>کانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت: تولیدکنندگان پسماندهای خطرناک، موظفند با بهینه‌سازی فرآیند تولید محصول، اجرای روش‌های بازیابی مواد یا پیاده‌سازی روش‌های بی‌خطرسازی پسماندها، پسماندهای خود را به حد مجازی که برای آنها در آیین‌نامه اجرایی این قانون پیش‌بینی شده، رسانیده و میزان آن را حفظ نمایند. وزارت نفت: پیشنهاد اصلاح به شرح زیر: کلمه ویژه به خطرناک تغییر یابد.</p>	<p>نظر منتقدین طرح</p>
<p>اتحادیه صنایع بازیافت ایران: موافق</p>	<p>نظر مدافعین طرح</p>
<p>ماده ۱۳- تولیدکنندگان پسماندهای خطرناک موظفند، پسماندهای خود را به حدود تشخیص مجاز موضوع ماده ۳ رسانیده و میزان آن را حفظ نمایند.</p>	<p>جمع‌بندی و پیشنهاد</p>

ماده ۱۷ طرح (ماده ۱۶ قانون)

<p>نگهداری، مخلوط کردن، جمع‌آوری، حمل و نقل، خرید و فروش، دفع، صدور تخلیه پسماندها در محیط بر طبق مقررات این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن خواهد بود. در غیر این صورت اشخاص متخلف به حکم مراجع قضایی به جزای نقدی در بار اول پسماندهای عادی از پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰) ریال و برای سایر پسماندها از دو میلیون (۲۰۰۰۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰) ریال و در صورت تکرار، هر بار دو برابر مجازات قبلی در این ماه محکوم می‌شوند. متخلفین از حکم ماده (۱۳) به جزای نقدی از دو میلیون (۲۰۰۰۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰) ریال و در صورت تکرار به دو برابر حداکثر مجازات و در صورت تکرار مجدد هر بار به دو برابر مجازات بار قبل محکوم می‌شوند.</p>	<p>قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>ذخیره‌سازی، جمع‌آوری، انتقال، خرید و فروش، تفکیک، پردازش، دفع، امحاء صدور تخلیه پسماندها در محیط بر طبق ضوابط و مقررات این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن خواهد بود. در صورت تخلف و عدم اجرای قانون، متخلف (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) به حکم مراجع قضایی: الف) برای بار اول در خصوص پسماندهای عادی به جزای نقدی از ده میلیون (۱۰۰۰۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰) ریال و برای پسماندهای ویژه برای بار اول از بیست میلیون (۲۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند. ب) در صورت تکرار تخلف، برای اشخاص حقیقی به مجازات درجه هفت (حبس از نود و یک روز تا شش ماه) و برای اشخاص حقوقی علاوه بر مجازات مقرر، به مدت سه‌ماه پروانه کسب لغو می‌گردد.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران:

در ماده (۱۷) به ممنوعیت ذخیره‌سازی، جمع‌آوری و ... پسماندها بر طبق ضوابط و مقررات این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن اشاره شده و جزای نقدی برای آن پیش‌بینی شده است. این در حالی است که در حال حاضر نه تنها در ایران، بلکه در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، بخش غیررسمی که از آنها به عنوان زباله گرد (Scavenger) در ادبیات مدیریت پسماندها یاد می‌شود و در شرایط فعلی بخشی از بار اشتغال فرودست‌ترین اقشار جامعه را به دوش می‌کشد، بحثی مطرح نشده است، به نظر می‌رسد ساماندهی، توانمندسازی این قشر از جامعه نیز باید در این قانون توجه قرار گیرد و صرفاً با تکیه بر قوانین کنترل – فرمان (Command and control) نمی‌توان مدیریت پسماندهای کشور را حل و فصل کرد.

اتحادیه صنایع بازیافت ایران:

بر طبق مقررات این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن چه می‌باشد؟ جایز؟ ممنوع؟ مباح؟ این عبارت غیرشفاف، گنگ و دوپهلوی بابت تفسیر به رای را برای مدیریت اجرایی و سازمان باز کرده است. ضرورت دارد با احکامی شفاف تکلیف برخی از مهمترین موارد مورد معارضه در اینجا روشن شود:

پیشنهاد اصلاح ماده و الحاق چند بند به شرح زیر:

«تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی، انتقال، خرید و فروش، پردازش، بازیافت، بازیابی، امحاء، صدور و تخلیه پسماندها در محیط مطابق احکام ذیل، مقررات فنی و آیین‌نامه‌های مربوطه خواهد بود. متخلفین (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) به حکم مراجع قضایی: الف) برای بار اول در خصوص پسماندهای عادی به جزای نقدی از ده میلیون (۱۰۰۰۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰) ریال و برای پسماندهای ویژه برای بار اول از بیست میلیون (۲۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند. ب) در صورت تکرار تخلف، برای اشخاص حقیقی به مجازات درجه هفت (حبس از نود و یک روز تا شش ماه) و برای اشخاص حقوقی علاوه بر مجازات مقرر، به مدت سه ماه پروانه کسب لغو می‌گردد:

۱- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در حوزه‌های تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی و انتقال، باید دارای شناسه کسب و کار مرتبط با عناوین بالا بوده و و مطابق مقررات فنی موضوع ماده ۴ (ماده ۳ قانون فعلی) فعالیت نمایند.

۲- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در حوزه‌های پردازش، بازیافت، بازیابی و امحاء باید دارای پروانه بهره‌برداری مرتبط با عناوین بالا بوده و مطابق مقررات فنی موضوع ماده ۴ (ماده ۳ قانون فعلی) فعالیت نمایند.

۳- فروش ضایعات و پسماند تنها به اشخاص دارای مجوزهای موضوع بند ۱ و ۲ و در چارچوب شفاف و مورد تایید شورای رقابت که حقوق رقابت را تضمین نماید، مجاز است.

۴- زباله‌گردی یا جمع‌آوری پسماند از شوارع و حرائم عام در هر شکلی غیر از فعالیت اشخاص مجاز و طرف قرارداد مدیریت اجرایی ممنوع است و ضابطین قضایی مکلف به توقیف افراد و پسماند تحت تصرف ایشان، تحویل افراد به مرجع قضایی و تحویل پسماند تحت تصرفشان به مدیریت اجرایی حوزه مربوطه می‌باشند. یک سوم عواید حاصل از فروش پسماند موضوع این بند توسط مدیریت اجرایی، متعلق به یگان انتظامی مربوطه خواهد بود.»

وزارت نفت:

پیشنهاد اصلاح ماده به شرح زیر:

تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی، انتقال، خرید و فروش، پردازش، بازیافت، بازیابی، امحاء، صدور و تخلیه پسماندها در محیط مطابق احکام ذیل، معیارهای فنی و آیین‌نامه‌های مربوطه خواهد بود. متخلفین (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) به حکم مراجع قضایی: الف) برای بار اول در خصوص پسماندهای عادی به جزای نقدی از ده میلیون (۱۰۰۰۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰) ریال و برای پسماندهای خطرناک برای بار اول از بیست میلیون (۲۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند. ب) در صورت تکرار تخلف، برای اشخاص حقیقی به مجازات درجه هفت (حبس از نود و یک روز تا شش ماه) و برای اشخاص حقوقی علاوه بر مجازات مقرر، به مدت سه ماه پروانه کسب لغو می‌گردد

تبصره- جرائم موضوع این ماده، سالانه بر اساس نرخ تورم افزایش می‌یابد.

**نظر
منتقدین
طرح**

**نظر
مدافعین
طرح**

ماده ۱۱- تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی، انتقال، خرید و فروش، پردازش، بازیافت، بازیابی، امحاء، صدور و تخلیه پسماندها در محیط مطابق احکام ذیل، مقررات فنی و آیین‌نامه‌های مربوطه خواهد بود. متخلفین (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) به حکم مراجع قضایی: الف) برای بار اول در خصوص پسماندهای عادی به جزای نقدی از ده میلیون (۱۰۰۰۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰) ریال و برای پسماندهای ویژه برای بار اول از بیست میلیون

**جمع‌بندی
و پیشنهاد**

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

<p>(۲۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند. ب) در صورت تکرار تخلف، برای اشخاص حقیقی به مجازات درجه هفت (حبس از نود و یک روز تا شش ماه) و برای اشخاص حقوقی علاوه بر مجازات مقرر، به مدت سه ماه پروانه کسب لغو می‌گردد:</p> <p>۱- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در حوزه‌های تفکیک، جمع‌آوری و حمل، ذخیره‌سازی و انتقال، باید دارای شناسه کسب و کار مرتبط با عناوین بالا بوده و مطابق مقررات فنی موضوع ماده ۴ فعالیت نمایند.</p> <p>۲- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در حوزه‌های پردازش، بازیافت، بازیابی و امحاء باید دارای پروانه بهره‌برداری مرتبط با عناوین بالا بوده و مطابق مقررات فنی موضوع ماده ۴ فعالیت نمایند.</p> <p>۳- فروش ضایعات و پسماند تنها به اشخاص دارای مجوزهای موضوع بند ۱ و ۲ و در چارچوب شفاف و مورد تایید شورای رقابت که حقوق رقابت را تضمین نماید، مجاز است.</p> <p>۴- زباله‌گردی یا جمع‌آوری پسماند از شوارع و حرائم عام در هر شکلی غیر از فعالیت اشخاص مجاز و طرف قرارداد مدیریت اجرایی ممنوع است و ضابطین قضایی مکلف به توقیف افراد و پسماند تحت تصرف ایشان، تحویل افراد به مرجع قضایی و تحویل پسماند تحت تصرفشان به مدیریت اجرایی حوزه مربوطه می‌باشند. یک سوم عواید حاصل از فروش پسماند موضوع این بند توسط مدیریت اجرایی، متعلق به یگان انتظامی مربوطه خواهد بود.</p>
--

ماده ۱۸ طرح (الحاقی)

<p>قانون مدیریت پسماندها</p>	<p>مخلوط کردن انواع پسماندهای ویژه با پسماندهای عادی، جمع‌آوری و حمل غیر مجاز، تخلیه و پخش آنها در محیط، فروش، استفاده مجدد و یا بازیافت این نوع از پسماندها ممنوع و متخلف به جزای نقدی از بیست میلیون (۲۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند.</p> <p>تبصره- جرائم موضوع مواد (۱۸ و ۱۹) سالانه بر اساس نرخ تورم افزایش می‌یابد.</p>
<p>نظر منتقدین طرح</p>	<p>اتحادیه صنایع بازیافت ایران: چرا باید بازیافت پسماند ویژه ممنوع باشد؟؟؟ وزارت نفت: پیشنهاد اصلاح به شرح زیر: مخلوط کردن انواع پسماندهای خطرناک با پسماندهای غیرخطرناک، جمع‌آوری و حمل غیر مجاز، تخلیه و پخش آنها در محیط، فروش، استفاده مجدد و یا بازیافت پسماندهای خطرناک، ممنوع و متخلف به جزای نقدی از بیست میلیون (۲۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند.</p> <p>تبصره- جرائم موضوع این ماده، سالانه بر اساس نرخ تورم افزایش می‌یابد.</p>
<p>نظر مدافعین طرح</p>	
<p>جمع‌بندی و پیشنهاد</p>	<p>ماده ۱۴- بی‌خطرسازی پسماندهای خطرناک از طریق مخلوط کردن آنها با پسماندهای غیرخطرناک و جمع‌آوری، خرید و فروش، استفاده مجدد و یا بازیافت پسماندهای خطرناک، توسط اشخاص فاقد صلاحیت تعریف شده در این قانون، آیین‌نامه و مقررات فنی موضوع ماده ۴ و تخلیه و پخش آنها در محیط ممنوع بوده و متخلف به جزای نقدی از دو بیست میلیون (۲۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند.</p> <p>تبصره- جرائم موضوع این ماده، سالانه بر اساس نرخ تورم تعیین می‌گردد.</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

ماده ۱۹ طرح (ماده ۱۷ قانون)

قانون مدیریت پسماندها	متخلفین از حکم ماده (۱۴) این قانون موظفند پسماندهای مشمول کنوانسیون بازل را به کشور مبدا اعاده و یا در صورت امکان معدوم کردن در داخل تحت نظارت و طبق نظر سازمان (مرجع ملی کنوانسیون مذکور در ایران) با هزینه خود به نحو مناسب دفع نمایند. در غیر این صورت به مجازات‌های مقرر در ماده (۱۶) محکوم خواهند شد.
طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها	متخلف از حکم ماده (۱۴) این قانون در صورت عدم اثبات قصور از سوی مراجع ذیربط موظفند پسماندهای مشمول کنوانسیون بازل را به کشور مبدا اعاده و یا در صورت امکان در داخل تحت نظارت و طبق نظر سازمان (مرجع ملی کنوانسیون مذکور در ایران) با هزینه خود به نحو مناسب و مطابق با ضوابط و روش‌های مربوطه دفع و معدوم نماید. در غیر این صورت علاوه بر پرداخت هزینه‌های تحمیلی ناشی از مدیریت غیر اصولی این گونه پسماندها طبق نظر سازمان مدیریت پسماند به مجازات‌های مقرر در ماده (۱۶) محکوم خواهند شد. تبصره- در صورت اثبات قصور از سوی مراجع ذیربط، دستگاه مربوطه مکلف به پرداخت جرایم، خسارات، دفع و معدوم سازی خواهد بود.
نظر منتقدین طرح	<p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران:</p> <p>با توجه به الحاق دو ماده جدید ماده ۱۴ به ۱۵ و ماده ۱۶ به ۱۷ میل گردیده. به جز مرجع قضایی، مرجع ذیربط کجا است؟ دستگاه مربوطه کیست؟ پیشنهاد اصلاح ماده و الحاق چند بند به شرح زیر:</p> <p>«متخلفین از حکم ماده (۱۵) این قانون در صورت عدم اثبات قصور از سوی مراجع قضایی موظفند پسماندهای مشمول کنوانسیون بازل را به کشور مبدا اعاده و یا در صورت امکان در داخل تحت نظارت و طبق نظر سازمان (مرجع ملی کنوانسیون مذکور در ایران) با هزینه خود به نحو مناسب و مطابق با ضوابط و روش‌های مربوطه دفع و معدوم نماید. در غیر این صورت علاوه بر پرداخت هزینه‌های تحمیلی ناشی از مدیریت غیر اصولی این گونه پسماندها طبق نظر سازمان مدیریت پسماند به مجازات‌های مقرر در ماده (۱۷) محکوم خواهند شد. در صورت اثبات قصور، متخلفین مکلف به پرداخت جرایم، خسارات، دفع و معدوم‌سازی خواهد بود.</p> <p>تبصره-مراجع قضایی مکلفند به پرونده‌های موضوع این ماده به صورت خارج از نوبت رسیدگی نمایند.»</p> <p style="text-align: center;">وزارت نفت:</p> <p>شماره مواد تغییر می کند. مراجع ذیربط باید تعیین شود. پیشنهاد اصلاح به شرح زیر:</p> <p>متخلفین از حکم ماده (۱۵) این قانون در صورت اثبات قصور از سوی مراجع قضایی موظفند پسماندهای مشمول کنوانسیون بازل را به کشور مبدا اعاده و یا در صورت امکان در داخل تحت نظارت و طبق نظر سازمان (مرجع ملی کنوانسیون مذکور در ایران) با هزینه خود به نحو مناسب و مطابق با ضوابط و روش‌های مربوطه دفع و معدوم نماید. در غیر این صورت علاوه بر پرداخت هزینه‌های تحمیلی ناشی از مدیریت غیر اصولی این گونه پسماندها طبق نظر سازمان به مجازات‌های مقرر در ماده (۱۷) محکوم خواهند شد. در صورت اثبات قصور، متخلفین مکلف به پرداخت جرایم، خسارات، دفع و معدوم‌سازی خواهد بود.</p>
نظر مدافعین طرح	
جمع‌بندی و پیشنهاد	<p>ماده ۱۵- متخلفین از حکم ماده ۱۲ این قانون در صورت اثبات قصور از سوی مراجع قضایی موظفند پسماندهای مشمول کنوانسیون بازل را به کشور مبدا اعاده و یا در صورت امکان در داخل تحت نظارت و طبق نظر سازمان (مرجع ملی کنوانسیون مذکور در ایران) با هزینه خود به نحو مناسب و مطابق با ضوابط و روش‌های مربوطه دفع و معدوم نماید. در غیر این صورت علاوه بر پرداخت هزینه‌های تحمیلی ناشی از مدیریت غیر اصولی این گونه پسماندها طبق نظر سازمان به مجازات‌های مقرر در ماده ۱۱ محکوم خواهند شد. در صورت اثبات قصور، متخلفین مکلف به پرداخت جرایم، خسارات، دفع و معدوم‌سازی خواهد بود.</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

ماده ۲۰ طرح (ماده ۱۸ قانون)

<p>در شرایطی که آلودگی، خطر فوری برای محیط و انسان دارد، با اخطار سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، متخلفین و عاملین آلودگی موظفند فوراً اقداماتی را که منجر به بروز آلودگی و تخریب محیط زیست می‌شود متوقف نموده و بلافاصله مبادرت به رفع آلودگی و پاکسازی محیط نمایند. در صورت استنکاف، مرجع قضایی خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و متخلفین و عاملین را علاوه بر پرداخت جریمه تعیین شده، ملزم به رفع آلودگی و پاکسازی خواهد نمود.</p>	<p>قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>در شرایطی که آلودگی به هر نحوی سلامت انسان و محیط زیست را به مخاطره اندازد، سازمان با همکاری دستگاه‌های اجرائی موظف است نسبت به اعلام هشدار سریع، پیگیری و الزام متخلفین و عاملین برای رفع خطر اقدام و در صورت عدم شناسایی متخلفین بلافاصله راساً مبادرت به رفع آلودگی و پاکسازی محیط نمایند.</p> <p>تبصره- در صورت استنکاف متخلفین از توقف آلوده‌سازی محیط، مرجع قضایی خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و عاملین را علاوه بر پرداخت جریمه تعیین شده، ملزم به رفع آلودگی و پاکسازی خواهد نمود.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>
<p style="text-align: center;">اتحادیه صنایع بازیافت ایران:</p> <p>عبارت «به هر نحوی» در متن طرح به شدت قابل تفسیر بوده و دست مجری را برای اعمال سلیقه باز می‌گذارد.</p> <p style="text-align: right;">پیشنهاد:</p> <p style="text-align: center;">بازگشت به متن قانون</p> <p style="text-align: center;">وزارت نفت:</p> <p>عبارت «به هر نحوی» در متن طرح، قابل تفسیر بوده و دست مجری را برای اعمال سلیقه باز می‌گذارد. همچنین سازمان نهاد نظارتی است و امکانات اجرایی جهت توقف فعالیت آلوده کننده ندارد.</p> <p style="text-align: right;">پیشنهاد اصلاح به شرح زیر:</p> <p>در شرایطی که آلودگی، خطر فوری برای محیط و انسان دارد، با اخطار سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، متخلفین و عاملین آلودگی موظفند فوراً اقداماتی را که منجر به بروز آلودگی و تخریب محیط زیست می‌شود متوقف نمایند. در صورت استنکاف، مرجع قضایی خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و متخلفین و عاملین را علاوه بر پرداخت جریمه تعیین شده، ملزم به رفع آلودگی و پاکسازی خواهد نمود.</p>	<p>نظر منتقدین طرح</p>
	<p>نظر مدافعین طرح</p>
<p>ماده ۱۶- در شرایطی که آلودگی، خطر فوری برای محیط و انسان دارد، با اخطار سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، متخلفین و عاملین آلودگی موظفند فوراً اقداماتی را که منجر به بروز آلودگی و تخریب محیط زیست می‌شود متوقف نمایند. در صورت استنکاف، مرجع قضایی خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و متخلفین و عاملین را علاوه بر پرداخت جریمه تعیین شده، ملزم به رفع آلودگی و پاکسازی خواهد نمود.</p>	<p>جمع بندی و پیشنهاد</p>

ماده ۲۱ طرح (ماده ۱۹ قانون)

<p>در تمام جرایم ارتكابی مذکور، مرجع قضایی مرتکبین را علاوه بر پرداخت جریمه به نفع صندوق دولت، به پرداخت خسارت به اشخاص و یا جبران خسارت وارده، بنا به درخواست دستگاه مسئول محکوم خواهد نمود.</p>	<p>قانون مدیریت پسماندها</p>
<p>در تمام جرایم ارتكابی مذکور، مرجع قضایی مرتکبین را علاوه بر پرداخت جریمه به نفع صندوق دولت، به پرداخت خسارت به اشخاص و یا جبران خسارت وارده، بنا به درخواست دستگاه مسئول محکوم خواهد نمود.</p>	<p>طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها</p>

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

	نظر منتقدین طرح
اتحادیه صنایع بازیافت ایران: موافق وزارت نفت: مورد تایید است.	نظر مدافعین طرح
ماده ۱۸- در تمام جرایم ارتكابی مذکور، مرجع قضایی مرتکبین را علاوه بر پرداخت جریمه به نفع صندوق دولت، به پرداخت خسارت به اشخاص و یا جبران خسارت وارده، بنا به درخواست دستگاه مسئول محکوم خواهد نمود.	جمع بندی و پیشنهاد

ماده ۲۲ طرح (ماده ۲۰ قانون)

<p>خودروهای تخلیه کننده پسماند در اماکن غیرمجاز، علاوه بر مجازات‌های مذکور، به یک تا ده هفته توقیف محکوم خواهند شد. تبصره- در صورتی که محل تخلیه، معابر عمومی، شهری و بین شهری باشد، به حداکثر میزان توقیف محکوم می‌شوند.</p>	قانون مدیریت پسماندها
<p>خودروهای تخلیه کننده پسماند در اماکن غیرمجاز، علاوه بر مجازات‌های مذکور، به یک تا ده هفته توقیف محکوم خواهند شد. تبصره- در صورتی که محل تخلیه، معابر عمومی، شهری و بین شهری باشد، به حداکثر میزان توقیف محکوم می‌شوند.</p>	طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها
<p>اتحادیه صنایع بازیافت ایران: این حکم نیازمند قاطعیت بیشتری است. پیشنهاد اصلاح ماده و الحاق چند بند به شرح زیر: «خودروهای تخلیه کننده پسماند در شوارع عام، علاوه بر مجازات‌های مذکور در ماده ۱۷ و دریافت پنج (۵) نمره منفی، به یک تا ده هفته توقیف محکوم خواهند شد. تبصره- در صورتی که محل تخلیه، معابر عمومی، شهری و بین شهری باشد، به حداکثر میزان توقیف محکوم می‌شوند.» وزارت نفت: این حکم نیازمند قاطعیت بیشتری است. پیشنهاد اصلاح به شرح زیر: خودروهای تخلیه کننده پسماند در اماکن غیرمجاز، علاوه بر مجازات‌های مذکور در ماده ۱۷ و اعمال پنج (۵) نمره منفی به راننده، به یک تا ده هفته توقیف محکوم خواهند شد. تبصره- در صورتی که محل تخلیه، معابر عمومی، شهری و بین شهری باشد، به حداکثر میزان توقیف محکوم می‌شوند.</p>	نظر منتقدین طرح
	نظر مدافعین طرح
<p>ماده ۱۷- خودروهای تخلیه کننده پسماند در شوارع عام، در صورت تایید تصاویر و مدارک توسط مرجع قضایی، علاوه بر مجازات‌های مذکور در ماده ۱۷ و دریافت پنج (۵) نمره منفی، به یک تا ده هفته توقیف محکوم خواهند شد. تبصره- در صورتی که محل تخلیه، معابر عمومی، شهری و بین شهری باشد، به حداکثر میزان توقیف محکوم می‌شوند.</p>	جمع بندی و پیشنهاد

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

ماده ۲۳ طرح (ماده ۲۱ قانون)

قانون مدیریت پسماندها	درآمد حاصل از جرایم این قانون به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز و همه ساله معادل وجوه واریزی از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود، در اختیار دستگاه‌هایی که در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهند شد، قرار خواهد گرفت تا صرف آموزش، فرهنگ‌سازی، اطلاع‌رسانی و رفع آلودگی ناشی از پسماندها، حفاظت از محیط زیست و تامین امکانات لازم در جهت اجرای این قانون گردد.
طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها	درآمد حاصل از جرایم این قانون به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز و همه ساله معادل وجوه واریزی از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود، در اختیار دستگاه‌هایی که در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهند شد، قرار خواهد گرفت تا صرف آموزش، فرهنگ‌سازی، اطلاع‌رسانی و رفع آلودگی ناشی از پسماندها، حفاظت از محیط زیست و تامین امکانات لازم در جهت اجرای این قانون گردد. تبصره- سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری دستگاه‌های ذیربط موظف است حداکثر ظرف مدت ۳ ماه (نسبت به تدوین و تصویب آیین‌نامه نحوه تخصیص و هزینه‌کرد درآمدهای حاصله از جرایم موضوع مواد (۱۶) و (۱۷) اقدام نماید.
نظر منتقدین طرح	اتحادیه صنایع بازیافت ایران: ماده ۱۶ به ۱۷ و ۱۷ به ۱۸ تغییر یافته. ضمناً مدت در متن تبصره مندرج نیست. وزارت نفت: مطابق نظر اتحادیه ی صنایع بازیافت.
نظر مدافعین طرح	
جمع‌بندی و پیشنهاد	ماده ۱۹- درآمد حاصل از جرایم این قانون به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز و همه ساله معادل وجوه واریزی از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود، در اختیار دستگاه‌هایی که در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهند شد، قرار خواهد گرفت تا صرف آموزش، فرهنگ‌سازی، اطلاع‌رسانی و رفع آلودگی ناشی از پسماندها، حفاظت از محیط زیست و تامین امکانات لازم در جهت اجرای این قانون گردد. تبصره- سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری دستگاه‌های ذیربط موظف است حداکثر ظرف مدت ۳ ماه (نسبت به تدوین و تصویب آیین‌نامه نحوه تخصیص و هزینه‌کرد درآمدهای حاصله از جرایم موضوع مواد ۱۱ و ۱۴ اقدام نماید.

ماده ۲۴ طرح (ماده ۲۲ قانون)

قانون مدیریت پسماندها	آیین نامه اجرایی این قانون توسط سازمان با همکاری وزارت کشور و سایر دستگاه‌های اجرایی ذیربط حداکثر ظرف مدت شش ماه تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها	آیین نامه اجرایی این قانون توسط سازمان با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی ذیربط حداکثر ظرف مدت شش ماه بازننگری و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
نظر منتقدین طرح	کانون هم‌هنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت: آیین نامه اجرایی این قانون توسط وزارت کشور با همکاری سازمان، وزارت صمت، معاونت علمی و اتاق تدوین و حداکثر ظرف مدت شش ماه بازننگری و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

بررسی طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها

	نظر مدافعین طرح
ماده ۲۰- آیین نامه اجرائی این قانون توسط سازمان با همکاری وزارت کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نفت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت علمی، و فن آوری ریاست جمهوری، سایر دستگاههای اجرایی و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تدوین و حداکثر ظرف مدت شش ماه بازرنگری و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	جمع بندی و پیشنهاد

ماده ۲۵ طرح (ماده ۲۳ قانون)

<p>نظارت و مسئولیت حسن اجرای این قانون بر عهده سازمان می‌باشد. قانون فوق مشتمل بر بیست و سه ماده و نه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۳/۳/۹ به تایید شورای نگهبان رسیده است.</p>	قانون مدیریت پسماندها
<p>نظارت و مسوولیت بر حسن اجرای این قانون به عهده سازمان می‌باشد.</p>	طرح اصلاح قانون مدیریت پسماندها
<p>قانون هماهنگی دانش، صنعت و بازار مدیریت پسماند و بازیافت: نظارت و مسئولیت بر حسن اجرای این قانون به عهده سازمان می‌باشد و سازمان موظف است به صورت سالیانه گزارش پایش خود از قانون را به کارگروه ملی ارائه نماید. سایر: پیشنهاد اصلاح به شرح زیر: مسوولیت نظارت بر حسن اجرای این قانون به عهده سازمان می‌باشد.</p>	نظر منتقدین طرح
	نظر مدافعین طرح
<p>ماده ۲۱- مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این قانون به عهده سازمان می‌باشد و سازمان موظف است به صورت سالیانه گزارش پایش خود از میزان اجرای این قانون را به کارگروه ملی ارائه و به صورت عمومی منتشر نماید.</p>	جمع بندی و پیشنهاد

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران